

DECYZJA KOMISJI (UE) 2015/1877**z dnia 20 kwietnia 2015 r.****w sprawie taryf naliczanych przez rumuńskie przedsiębiorstwo S.C. Hidroelectrica SA na rzecz S.C. Termoelectrica SA i S.C. Electrocentrale Deva SA – SA.33475 (12/C)***(notyfikowana jako dokument nr C(2015) 2648)***(Jedynie tekst w języku angielskim jest autentyczny)****(Tekst mający znaczenie dla EOG)**

KOMISJA EUROPEJSKA,

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, w szczególności jego art. 108 ust. 2 akapit pierwszy,

uwzględniając Porozumienie o Europejskim Obszarze Gospodarczym, w szczególności jego art. 62 ust. 1 lit. a),

uwzględniając decyzję, na mocy której Komisja wszczęła procedurę określoną w art. 108 ust. 2 Traktatu w odniesieniu do pomocy nr SA.33475 (12/C, ex 12/NN) ⁽¹⁾,

po wezwaniu stron trzecich do przedstawienia uwag zgodnie z przywołanymi artykułami i uwzględniając otrzymane odpowiedzi,

a także mając na uwadze, co następuje:

1. PROCEDURA

- (1) Dnia 2 sierpnia 2011 r. Komisja otrzymała skargę od funduszu inwestycyjnego S.C. Fondul Proprietatea SA („skarżący”) w związku z zakupem energii elektrycznej dokonany przez S.C. Hidroelectrica SA („Hidroelectrica”) od dostawców energii elektrycznej po cenach rzekomo ustalonych powyżej ceny rynkowej.
- (2) Dnia 25 kwietnia 2012 r. Komisja powiadomiła Rumunię o podjęciu decyzji o wszczęciu postępowania przewidzianego w art. 108 ust. 2 Traktatu w odniesieniu do umów, na mocy których Termoelectrica SA („Termoelectrica”) i S.C. Electrocentrale Deva SA („Electrocentrale Deva”) dostarczały Hidroelectricie hurtowo energię elektryczną, zwanej dalej „decyzją o wszczęciu postępowania”.
- (3) Decyzję o wszczęciu postępowania opublikowano w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej* ⁽²⁾. Komisja wezwała władze rumuńskie i zainteresowane strony do przedstawienia uwag.
- (4) Dnia 23 lipca 2012 r. władze rumuńskie przekazały Komisji wstępne uwagi dotyczące decyzji o wszczęciu postępowania.
- (5) Komisja otrzymała wstępne uwagi wyłącznie od spółek Termoelectrica i od Electrocentrale Deva, odpowiednio z dnia 11 czerwca 2012 r. i z dnia 12 czerwca 2012 r., które władze rumuńskie przekazały Komisji dnia 26 lipca 2012 r. Dnia 2 sierpnia 2012 r. władze rumuńskie ponownie przekazały Komisji te same wstępne uwagi.
- (6) Dnia 12 lutego 2013 r. Komisja powiadomiła władze rumuńskie, że nie otrzymała żadnych uwag od zainteresowanych stron.
- (7) Dnia 24 marca 2013 r. władze rumuńskie podtrzymały swoje wstępne stanowisko w związku z przedmiotową sprawą.
- (8) W pismach z dnia 29 lipca i 11 września 2013 r., 3 marca, 6 sierpnia i 25 września 2014 r. oraz 19 stycznia 2015 r. Komisja zwróciła się do władz rumuńskich o przekazanie dodatkowych informacji. Władze rumuńskie przedstawiły dalsze informacje w dniach 11 września 2013 r., 24 marca, 14 maja, 3 września, 22 września, 10 października i 21 października 2014 r. oraz 20 lutego 2015 r.

⁽¹⁾ Decyzja Komisji C(2012) 2552 final z dnia 25 kwietnia 2012 r. dotycząca sprawy SA. 33475, s. 46.⁽²⁾ Dz.U. C 395 z 20.12.2012, s. 46.

- (9) Dnia 16 kwietnia 2015 r. Rumunia odstąpiła od swoich praw wynikających z art. 342 Traktatu w związku z art. 3 rozporządzenia nr 1 ⁽³⁾ do otrzymania decyzji w języku rumuńskim i zgodziła się na przyjęcie decyzji w języku angielskim.

2. OPIS ŚRODKÓW POMOCY

- (10) W niniejszej sekcji przedstawiono umawiające się strony (tj. spółki Hidroelectrica, Termoelectrica, i Electrocentrale Deva), innych wytwórców energii elektrycznej, umowy kupna energii elektrycznej w kontekście rumuńskiego rynku energii elektrycznej oraz różne zmiany i powiązania między domniemanymi beneficjentami.

2.1. Umawiające się strony

2.1.1. Hidroelectrica

- (11) Hidroelectrica została utworzona w 2000 r. Hidroelectrica podlega zwykłemu prawu spółek. Jej kapitał podstawowy jest własnością państwa rumuńskiego za pośrednictwem Ministerstwa Gospodarki i Handlu (80,06 %) oraz skarżącego (19,94 %). Państwo rumuńskie jest reprezentowane podczas walnego zgromadzenia Hidroelectrica. Zgodnie z aktem założycielskim spółki Hidroelectrica dyrektor generalny prowadzi bieżącą działalność przedsiębiorstwa i reprezentuje je, a także podejmuje niezależne decyzje dotyczące spraw innych niż te zarezerwowane dla walnego zgromadzenia i dla zarządu. W praktyce dyrektorzy Hidroelectrici łączą swoje funkcje ze stanowiskami w rządzie ⁽⁴⁾.
- (12) Hidroelectrica jest największym wytwórcą energii elektrycznej w Rumunii z roczną zdolnością produkcyjną wynoszącą ok. 17,5 TWh w zwykłym roku hydrologicznym. Hidroelectrica zajmuje się produkcją energii elektrycznej wykorzystując jazy i elektrownie wodne przepływowe. Produkcja taka podlega jednak wielu zmianom w zależności od warunków hydrologicznych: w 2009 r. Hidroelectrica wyprodukowała 16,4 TWh, w 2010 r. – 21,3 TWh, zaś w 2011 r. – 14,7 TWh. W 2013 r. udział Hidroelectrici w rynku wyniósł 28,24 % – więcej niż przedsiębiorstwa Complexul Energetic Oltenia, producenta energii elektrycznej wytwarzanej na bazie węgla, którego udział w rynku wyniósł 20,83 % i więcej niż przedsiębiorstwa Nuclearelectrica, którego udział w rynku wyniósł 20,65 %, przy czym oba te przedsiębiorstwa są własnością państwa.
- (13) Dnia 26 czerwca 2012 r. Hidroelectrica została objęta postępowaniem w związku z niewypłacalnością ⁽⁵⁾, które zakończyło się dnia 26 czerwca 2013 r. ⁽⁶⁾. Dnia 25 lutego 2014 r. Hidroelectrica została ponownie objęta postępowaniem w związku z niewypłacalnością.

2.1.2. Beneficjenci

- (14) Dostawcami, z którymi Hidroelectrica zawarła umowy będące przedmiotem postępowania, są Termoelectrica i Electrocentrale Deva, dwa przedsiębiorstwa produkujące energię elektryczną wytwarzaną na bazie węgla będące, bezpośrednio lub pośrednio, własnością państwa, z roczną zdolnością produkcyjną wynoszącą w dniu podpisania umów odpowiednio 1,7 TW i 1,3 TW oraz z udziałem w rynku w wysokości 3 % i 5 % w 2009 r. ⁽⁷⁾ oraz 1,9 % i 4,1 % w 2011 r. ⁽⁸⁾. Termoelectrica i Electrocentrale Deva prowadziły sprzedaż energii elektrycznej produkowanej z lokalnego węgla pozyskanego z drogich, niekonkurencyjnych lokalnych kopalń ⁽⁹⁾.

⁽³⁾ Rozporządzenie nr 1 w sprawie określenia systemu językowego Europejskiej Wspólnoty Gospodarczej (Dz.U. 17 z 6.10.1958, s. 385/58).

⁽⁴⁾ Wszyscy członkowie zarządu Hidroelectrici poza dyrektorem generalnym Hidroelectrici i przedstawicielami Fondul Proprietatea (2010) łączyli inne funkcje w różnych ministerstwach i byli powoływani rozporządzeniami Ministerstwa Gospodarki i Handlu, jak następuje: (i) w latach 2005–2006: osobisty doradca w gabinecie ministra gospodarki i handlu, dyrektor gabinetu ministra ds. małych i średnich przedsiębiorstw, osobisty doradca w gabinecie ministra w Ministerstwie Finansów Publicznych i osobisty doradca w Sekretariacie Generalnym rządu byli członkami zarządu Hidroelectrici; (ii) w latach 2007–2008: brak danych; (iii) w 2009 r.: sekretarz stanu w Ministerstwie Gospodarki i Handlu był również prezesem zarządu Hidroelectrici (2009), natomiast inny sekretarz stanu w Ministerstwie Finansów Publicznych i dwóch dyrektorów generalnych w Ministerstwie Gospodarki i Handlu byli również członkami zarządu Hidroelectrici; (iv) w 2010 r.: trzech osobiści doradcy w Ministerstwie Gospodarki i Handlu, sekretarz stanu w Ministerstwie Finansów i dyrektor generalny w Ministerstwie Gospodarki i Handlu byli członkami zarządu Hidroelectrici.

⁽⁵⁾ Decyzja Sądu w Bukareszcie nr 22456/3/2012 z dnia 26 czerwca 2012 r.

⁽⁶⁾ Decyzja Sądu w Bukareszcie nr 6482 z dnia 26 czerwca 2013 r.

⁽⁷⁾ Organ regulacji energetyki, *Sprawozdanie roczne za 2009 r.*, s. 15.

⁽⁸⁾ Organ regulacji energetyki, *Sprawozdanie roczne za 2011 r.*, s. 15.

⁽⁹⁾ Na przykład kopalnie węgla zaopatrujące Termoelectricę, takie jak kopalnia Paroseni, były objęte planem pomocy na rzecz definitywnego zamknięcia niekonkurencyjnych kopalń węgla w Rumunii, na który Komisja wyraziła zgodę decyzją z dnia 22 lutego 2012 r. w sprawie SA 33 033 – Państwowe przedsiębiorstwo węgla kamiennego.

- (15) Electrocentrale Deva była jednostką gospodarczą Termoelectriki do końca grudnia 2001 r., gdy została do niej włączona jako odrębne przedsiębiorstwo, wraz z innymi jednostkami gospodarczymi będącymi własnością państwa (CE Craiova, Electrocentrale Bucuresti, CE Rovinari itp.). Do dnia 27 marca 2012 r. Termoelectrica była wyłącznym akcjonariuszem Electrocentrale Deva.

2.2. Inne informacje dotyczące rynku

- (16) W sektorze wytwarzania energii elektrycznej w Rumunii dominują przedsiębiorstwa kontrolowane przez państwo, których łączny udział w rynku wynosi około 90 %⁽¹⁰⁾. W 2011 r. całkowita produkcja energii elektrycznej netto w Rumunii wyniosła 60,38 TWh. Wytwarzanie energii opiera się głównie na hydroelektrowniach (ok. 28 % całkowitego wytwarzania), hydroelektrowniach (ok. 18 %) i paliwach kopalnych (ok. 51 %) ⁽¹¹⁾.
- (17) Rumuński rynek jest powiązany w szczególności z rynkiem bułgarskim, o zdolności przesyłowej netto wynoszącej 400 MW w latach 2009–2010, i z rynkiem węgierskim, o zdolności przesyłowej netto wynoszącej 500–800 MW w latach 2009–2010. Z powodu ograniczenia przesyłowego zdolność netto wynikająca z powiązania z przedmiotowymi państwami członkowskimi nie była w tym okresie w pełni wykorzystana. W latach 2009–2011 przepływ energii elektrycznej importowanej do Rumunii i eksportowanej z Rumunii przedstawiał się następująco: (i) w 2009 r. import energii elektrycznej wyniósł 676 GWh, zaś eksport – 3 154 GWh (ok. 4,8 % całkowitej energii elektrycznej produkowanej w Rumunii); (ii) w 2010 r. import energii elektrycznej wyniósł 943 GWh, zaś eksport – 3 854 GWh (ok. 3,4 % całkowitej energii elektrycznej produkowanej w Rumunii); (iii) w 2011 r. import energii elektrycznej wyniósł 1 036 GWh, zaś eksport – 2 942 GWh (ok. 2,8 % całkowitej energii elektrycznej produkowanej w Rumunii).

2.3. Umowy

- (18) Umowę z Termoelectricą zawarto dnia 30 lipca 2008 r. ⁽¹²⁾, zaś umowę z Electrocentrale Deva – dnia 9 czerwca 2009 r. (w niniejszej decyzji zwane dalej łącznie „Umowami”) na okres dziesięciu lat. Pod koniec sierpnia 2012 r., w trakcie procedury związanej z niewypłacalnością Hidroelectriki, nadzorca sądowy Hidroelectriki, Euro-Insol, rozwiązał Umowy ⁽¹³⁾.
- (19) W pismach skierowanych do Ministerstwa Gospodarki i Handlu Termoelectrica i Electrocentrale Deva zwróciły się z wnioskiem o zgodę na podpisanie Umów, jak wskazano w motywach 20–22.
- (20) Dnia 15 lipca 2008 r. pismem nr 7323 Termoelectrica stwierdziła co następuje: „[...] Termoelectrica SA przeanalizowała kilka metod rozwiązania tego pilnego problemu i stwierdziła, że jedyne rozwiązanie mające szanse szybkiego powodzenia, które nie wymaga zatwierdzenia UE, jest następujące: podpisanie długoterminowej (10-letniej) umowy między Termoelectrica SA a Hidroelectrica SA na zakup energii elektrycznej produkowanej przez jednostkę gospodarczą nr 4 CET Paroşeni. Cena oferty będzie ceną ustanowioną przez ANRE dla CET Paroşeni na rynku regulowanym, opartą na uzasadnionych kosztach Termoelectriki SA; oraz podpisanie długoterminowej (ok. 10-letniej) umowy na dostawę węgla z Compania Naţională a Huilei Petroşani. W odniesieniu do Termoelectrica SA (SE Paroşeni), a nawet do Compania Naţională a Huilei ⁽¹⁴⁾, rozwiązanie takie [...] zapewniłoby tym dwóm przedsiębiorstwom zlokalizowanym w Jiu Valley długoterminową przyszłość”.
- (21) Dnia 27 maja 2009 r. pismem nr 10855 Electrocentrale Deva zwróciła się z następującym wnioskiem: „[...] Aby zapobiec upadłości spółki i stworzyć warunki konieczne do finansowania i realizacji inwestycji niezbędnych do dalszej działalności, zwracamy się o udzielenie zgody na negocjacje i zawarcie 10-letniej umowy między Electrocentrale Deva a Hidroelectrica Bucureşti na dodatkową sprzedaż spółce Hidroelectrica energii elektrycznej w ilości odpowiadającej średniej mocy 150 MW poza ilością dostarczaną na regulowanym rynku i po cenie zatwierdzonej przez ANRE, która pokryje uzasadnione koszty produkcji”.
- (22) Wspomniane dwa pisma zostały zatwierdzone przez przedstawicieli rumuńskiego Ministerstwa Gospodarki i Handlu na szczeblu ministra lub sekretarza stanu. W Umowach określono, że zostały one zawarte na podstawie tych pism.

⁽¹⁰⁾ Organ regulacji energetyki, *Sprawozdanie roczne za 2010 r.*, s. 12.

⁽¹¹⁾ Organ regulacji energetyki, *Sprawozdanie roczne za 2011 r.*, s. 22.

⁽¹²⁾ Dostawy rozpoczęto w 2009 r.

⁽¹³⁾ Umowę z Termoelectrica rozwiązano dnia 29 sierpnia 2012 r., zaś umowę z Electrocentrale Deva dnia 30 sierpnia 2012 r.

⁽¹⁴⁾ Dnia 1 sierpnia 2013 r. Societatea Naţională a Huilei powstała z wydzielenia z rzekomo konkurencyjnych kopalń Compania Naţională a Huilei, została również włączona do Complexul Energetic Hunedoara.

- (23) Według warunków umowy z Termoelectrica ani Hidroelectrica ani Termoelectrica nie miały możliwości rozwiązania umowy. Według warunków określonych w umowie z Electrocentrale Deva zarówno Hidroelectrica, jak i Electrocentrale Deva miały możliwość rozwiązania umowy w następujących okolicznościach: (i) w przypadku utraty przez jedną ze stron statusu producenta w terminie 5 dni roboczych od dnia utraty tego statusu; (ii) w przypadku odmowy jednej ze stron zawarcia nowej umowy lub zmiany obowiązującej umowy w sytuacji, gdy zmieniły się okoliczności gospodarcze i techniczne, które występowały w dniu zawarcia tej umowy; (iii) w innych przypadkach określonych w obowiązujących przepisach lub regulacjach ⁽¹⁵⁾.
- (24) Umowa z Termoelectrica zawierała następujące elementy: (i) cena określona w umowie będzie corocznie ustalana przez rumuński organ regulacyjny w zakresie energii („ANRE”) w oparciu o koszty produkcji uzasadnione przez Termoelectricę; (ii) Hidroelectrica zakupi całość energii elektrycznej wyprodukowanej każdego miesiąca przez elektrownię Paroseni ⁽¹⁶⁾. Od dnia podpisania umowy do dnia jej rozwiązania przez nadzorcę sądowego była ona ośmiokrotnie zmieniana (siedem aneksów dotyczyło korekty ceny) ⁽¹⁷⁾.
- (25) Umowa z Electrocentrale Deva zawierała następujące elementy: (i) cena określona w umowie będzie ustalana przez ANRE w oparciu o koszty produkcji uzasadnione przez Electrocentrale Deva; (ii) w przypadku zaprzestania regulacji cen energii elektrycznej przez ANRE, cena ma być negocjowana przez strony i ma nie być niższa niż cena określona w umowie w roku poprzednim; (iii) strony umowy nie naliczają kary ani innych opłat w przypadku, gdy sprzedawca nie dostarczy ilości energii elektrycznej określonej w umowie lub gdy kupujący nie dokona zapłaty w wysokości ceny określonej w umowie ⁽¹⁸⁾. Od dnia podpisania umowy do dnia jej rozwiązania przez nadzorcę sądowego była ona pięciokrotnie ⁽¹⁹⁾ zmieniana (wszystkie zmiany dotyczyły korekty ceny).
- (26) Pomimo jasných przepisów zawartych w obu umowach, w których określono, że cenę umowną co do zasady ustala ANRE, w praktyce korekty cen odbywały się po zatwierdzeniu przez Ministerstwo Gospodarki i Handlu, poza trzema wyjątkami ⁽²⁰⁾.
- (27) Na przykład Hidroelectrica pismem (data nieczytelna) zwróciła się do Ministerstwa Gospodarki i Handlu o zatwierdzenie korekty cen na okres od dnia 1 sierpnia 2009 r. do dnia 31 grudnia 2009 r. z uwagi na „wzrost kosztów produkcji”. W tym samym piśmie jasno wskazano, że „celem zawarcia i wykonania przedmiotowych dwóch umów jest sprzedaż na rynku konkurencyjnym określonej ilości energii elektrycznej wytwarzanej na bazie węgla kamiennego w połączeniu z energią wodną oraz zapewnienie dwóm producentom energii termalnej umów przyjętych przez instytucje finansowe jako hipoteka, w celu uzyskania długoterminowych pożyczek niezbędnych do przeprowadzenia inwestycji wymaganych do utrzymania licencji na produkcję energii elektrycznej”.
- (28) Podobnie w innym piśmie Hidroelectrica zwróciła się do Ministerstwa Gospodarki i Handlu o zgodę na utrzymanie ceny z 2009 r. w wysokości 230 RON/MWh na okres od dnia 1 stycznia 2010 r. do dnia 31 marca 2010 r. w celu „uzyskania przychodów wymaganych do kontynuacji trwającej restrukturyzacji przedsiębiorstwa zajmującego się produkcją węgla kamiennego na potrzeby wytwarzania energii elektrycznej i przedsiębiorstwa zajmującego się wytwarzaniem energii termalnej [...]”.
- (29) Ponadto po zawarciu Umów pismem nr 6547 z 2011 r. Hidroelectrica zwróciła się do Ministerstwa Gospodarki i Handlu o zatwierdzenie korekty cen na 2011 r. w celu umożliwienia spółkom Termoelectrica i Electrocentrale Deva „uzyskania długoterminowych pożyczek niezbędnych do przeprowadzenia inwestycji wymaganych do utrzymania licencji na produkcję energii elektrycznej oraz do uzyskania przychodów niezbędnych do restrukturyzacji przedsiębiorstwa Compania Nationala a Huilei zajmującego się produkcją”.

⁽¹⁵⁾ Art. 25 Umowy z Electrocentrale Deva.

⁽¹⁶⁾ Grupa 4 CET Paroseni – szacunkowa ilość określona w umowie podczas całego okresu trwania umowy wynosi 940 GWh rocznie.

⁽¹⁷⁾ W aneksie 1 z dnia 22 marca 2009 r. wyznaczono cenę w wysokości 225 RON/MWh na 2009 r.; w aneksie 2, data nieznaną, wyznaczono cenę w wysokości 225 RON/MWh na 2009 r. i określono, że począwszy od 2010 r. cena na cały okres trwania umowy jest ustalana przez ANRE; w aneksie 3 z dnia 7 sierpnia 2009 r. wyznaczono cenę w wysokości 230 RON/MWh na 2009 r.; w aneksie 4 z dnia 19 lutego 2010 r. wyznaczono cenę w wysokości 230 RON/MWh na okres 1 stycznia–31 marca 2010 r.; w aneksie 5 z dnia 30 marca 2010 r. wyznaczono cenę w wysokości 230 RON/MWh na okres 1 kwietnia–31 grudnia 2010 r.; w aneksie 6 z dnia 31 grudnia 2010 r. wyznaczono taką samą cenę jak w aneksie 5 (w wysokości 230 RON/MWh do dnia 31 stycznia 2011 r.); w aneksie 7 z dnia 1 lutego 2011 r. wyznaczono cenę w wysokości 235 RON/MWh na okres 1 lutego–31 grudnia 2011 r.; w aneksie 8 z dnia 22 września 2011 r. zastąpiono początkowego dostawcę Termoelectricę z pierwotnej umowy nowym dostawcą SC de Producere a Energieie Electricice si Termice Electrocentrale Paroseni S.A.

⁽¹⁸⁾ Zob. art. 14 Umowy z Electrocentrale Deva.

⁽¹⁹⁾ Początkowa cena określona w Umowie wynosiła 220,56 RON/MWh. W aneksie 1 z dnia 1 sierpnia 2009 r. wyznaczono cenę w wysokości 234 RON/MWh na 2009 r.; w aneksie 2 z dnia 2 stycznia 2010 r. wyznaczono cenę w wysokości 225,7 RON/MWh na okres 1 stycznia–30 czerwca 2010 r.; w aneksie 3 z dnia 11 lutego 2010 r. wyznaczono cenę w wysokości 234 RON/MWh na okres 1 stycznia–31 marca 2010 r.; w aneksie 4 z dnia 1 kwietnia 2010 r. wyznaczono cenę w wysokości 234 RON/MWh na okres 1 kwietnia–31 grudnia 2010 r.; w aneksie 5 z dnia 1 lutego 2011 r. wyznaczono cenę w wysokości 234 RON/MWh na okres 1 lutego–31 grudnia 2011 r.

⁽²⁰⁾ W odniesieniu do Termoelectrici: w aneksie 1 z dnia 20 marca 2009 r. określono cenę na 2009 r. na podstawie decyzji ANRE; w aneksie 2 z dnia 1 czerwca 2009 r. wyznaczono cenę na 2009 r. i określono, że począwszy od 2010 r. cena umowna jest ustalana przez ANRE w odniesieniu do elektrowni Paroseni.

W odniesieniu do Electrocentrale Deva: w aneksie 2 z dnia 7 stycznia 2009 r. cenę skorygowano na podstawie decyzji ANRE.

- (30) We wszystkich pismach jasno stwierdzono, że Hidroelectrica zwracała się do Ministerstwa Gospodarki i Handlu o zgodę na „upoważnienie kierownictwa wykonawczego przedmiotowych trzech producentów energii elektrycznej do podpisania aneksów dotyczących nowych cen”.
- (31) Ponadto we wszystkich aneksach do Umów dotyczących korekt cen odnoszono się do wewnętrznych pism przesłanych przez Hidroelectricę i, poza trzema wyjątkami, o których mowa w motywie 26, zatwierdzonych albo przez Ministerstwo Gospodarki i Handlu, albo przez sekretarza stanu w Ministerstwie Gospodarki i Handlu, na podstawie których to pism zatwierdzono przedmiotowe zmiany cen ⁽²¹⁾.
- (32) Ilość zakupionej energii elektrycznej i średnie ceny, za jakie nabyto energię zgodnie z Umowami w latach 2009–2011, przedstawiają się następująco ⁽²²⁾:

	2009 r.	2010 r.	2011 r.
Electrocentrale DEVA			
Ilość (GWh)	499,8	308,6	146,4
Cena kupna (RON/MWh)	230,2	234,0	234,0
	2009 r.	2010 r.	2011 r.
Termoelectrica			
Ilość (GWh)	900,7	804,6	648,9
Cena kupna (RON/MWh)	227,4	230,0	234,4

2.4. Rumuński rynek energii elektrycznej

- (33) Obrót energią elektryczną w Rumunii odbywa się głównie na dwóch rynkach: (i) na regulowanym rynku energii elektrycznej, na którym obrót energią elektryczną odbywa się w oparciu o regulowane taryfy i na uregulowanych warunkach; oraz (ii) na konkurencyjnym rynku energii elektrycznej, na którym obowiązuje wolny obrót energią elektryczną, w tym obrót na mocy dwóch głównych rodzajów umów: stosunkowo standardowych umów dwustronnych stosowanych w obrocie na rynku scentralizowanym oraz swobodnie negocjowanych umów dwustronnych na tzw. rynku umów negocjowanych bezpośrednio.

2.4.1. Regulowany rynek energii elektrycznej

- (34) Transakcje na regulowanym rynku energii elektrycznej realizuje się w ramach umów kupna-sprzedaży zawieranych między wytwórcami/producentami działającymi na rynku regulowanym, w tym Hidroelectricą, a „dostawcami z urzędu”, którzy zapewniają dystrybucję energii elektrycznej do użytkowników końcowych. Kwalifikowalni klienci dokonują zakupu energii elektrycznej według regulowanych taryf. Na rynku regulowanym ANRE każdego roku ustala *ex ante* ceny i ilości energii elektrycznej, którą wytwórcy/producentci mają dostarczyć. Przed okresem obejmującym lata 2009–2010, w którym zaczęto realizować umowy będące przedmiotem postępowania, 56–61 % energii elektrycznej zużywanej w Rumunii było przedmiotem obrotu na rynku regulowanym.

⁽²¹⁾ W odniesieniu do Termoelectriki: w aneksie 3 z dnia 1 sierpnia 2009 r. odniesiono się do pisma nr II/11096/31.7.2009 zatwierdzonego przez sekretarza stanu w Ministerstwie Gospodarki i Handlu i ustalono cenę na 2009 r.; w aneksie 4 z dnia 11 lutego 2010 r. odniesiono się do pisma nr II/11672/11.2.2010 zatwierdzonego przez Ministerstwo Gospodarki i Handlu i ustalono cenę na okres 1 stycznia–31 marca 2010 r.; w aneksie 5 z dnia 1 kwietnia 2010 r. odniesiono się do pisma nr II/11877/29.3.2010 zatwierdzonego przez Ministerstwo Gospodarki i Handlu i ustalono cenę na okres 1 kwietnia–31 grudnia 2010 r.; w aneksie 6 z dnia 1 stycznia 2011 r. odniesiono się do tego samego pisma nr II/11877/29.3.2010 zatwierdzonego przez Ministerstwo Gospodarki i Handlu i utrzymano cenę na okres 1 stycznia–31 grudnia 2011 r.; w aneksie 7 z dnia 1 lutego 2011 r. odniesiono się do pisma nr 6547/21.1.2011 zatwierdzonego przez Ministerstwo Gospodarki i Handlu i ustalono cenę na okres 1 lutego–31 grudnia 2011 r.

W odniesieniu do Electrocentrale Deva: w aneksie 1 z dnia 1 sierpnia 2009 r. odniesiono się do pisma nr II/11096/31.7.2009 zatwierdzonego przez sekretarza stanu w Ministerstwie Gospodarki i Handlu i ustalono cenę na 2009 r.; w aneksie 3 z dnia 11 lutego 2010 r. odniesiono się do pisma nr II/11674/11.2.2010 zatwierdzonego przez Ministerstwo Gospodarki i Handlu i ustalono cenę na okres 1 stycznia–31 marca 2010 r.; w aneksie 4 z dnia 1 kwietnia 2010 r. odniesiono się do pisma nr II/11878/29.3.2010 zatwierdzonego przez Ministerstwo Gospodarki i Handlu i ustalono cenę na okres 1 kwietnia–31 grudnia 2010 r.; w aneksie 5 z dnia 1 lutego 2011 r. odniesiono się do pisma nr 6547/21.1.2011 zatwierdzonego przez Ministerstwo Gospodarki i Handlu i ustalono cenę na okres 1 lutego–31 grudnia 2011 r.

⁽²²⁾ Zgodnie z informacjami przekazanymi przez Rumunię dnia 11 września 2013 r. i 20 lutego 2015 r. dostawy energii elektrycznej na mocy Umów ustały pod koniec 2011 r. W 2012 r. nie miały zatem miejsca żadne dostawy.

2.4.2. Konkurencyjny rynek energii elektrycznej

- (35) Od 2005 r. konkurencyjny rynek energii elektrycznej w Rumunii jest podzielony na pięć specjalnych rynków: (i) rynki scentralizowane zarządzane przez OPCOM; (ii) rynek umów negocjowanych bezpośrednio; (iii) rynek usług pomocniczych; (iv) rynek bilansujący; oraz (v) rynek eksportowy.
- (36) Rynkami scentralizowanymi zarządza OPCOM. OPCOM utworzono w 2001 r. na podstawie decyzji rządu nr 627/2000 jako spółkę akcyjną będącą spółką zależną należącą w 100 % do Transelectriki, operatora systemu przesyłowego. Na mocy licencji przyznanej przez ANRE, OPCOM wyznaczono jako platformę hurtowego obrotu energią elektryczną w Rumunii. OPCOM jest jedyną towarową giełdą energii w Rumunii, która zapewnia miejsce obrotu energią elektryczną i pełni rolę wspomagającą.
- (37) Na OPCOM istnieje pięć rodzajów segmentów rynku: (i) rynek dnia następnego; (ii) rynek dnia bieżącego⁽²³⁾; (iii) scentralizowane rynki bilateralne, czyli scentralizowany rynek umów dwustronnych zawieranych na zasadach aukcji publicznej „OPCOM-PCCB” i scentralizowany rynek umów dwustronnych zawieranych na zasadach ciągłych negocjacji – CMBC-CN; (iv) scentralizowany rynek zielonych certyfikatów; oraz (v) platforma handlu uprawnieniami do emisji gazów cieplarnianych. Transakcje na OPCOM rozpoczęły się dopiero w 2005 r. i wyłącznie w segmentach rynku dnia następnego i rynku OPCOM-PCCB.
- (38) Umowy zawarto w Rumunii na rynku umów negocjowanych bezpośrednio, który jest segmentem rynku podlegającym ocenie w niniejszej sprawie.

2.4.3. OPCOM-PCCB

- (39) W ramach segmentu rynku OPCOM-PCCB OPCOM organizuje aukcje publiczne na kupno i sprzedaż energii elektrycznej. Producenci/dostawcy/konsumenci składają operatorowi rynku oferty kupna/sprzedaży. W każdej ofercie strony muszą określić: (i) minimalną cenę sprzedaży energii elektrycznej albo maksymalną cenę kupna energii elektrycznej; oraz (ii) umowę ramową, na podstawie której strona składająca ofertę zamierza dostarczać/kupować energię elektryczną. W ofertach sprzedaży i kupna podaje się warunki dostawy, w tym ilość energii elektrycznej, długość trwania dostaw (co najmniej jeden miesiąc, a maksymalnie jeden rok), a także przewidywaną umowę ramową. Ustalenie ceny odbywa się zgodnie z zasadą przyjęcia ceny najodpowiedniejszej oferty. Przed okresem obejmującym lata 2009 i 2010, w którym zaczęto realizować Umowy, sprzedaż na rynku OPCOM-PCCB stanowiła mniej niż 7 % energii elektrycznej produkowanej w Rumunii.
- (40) Po opublikowaniu decyzji o wszczęciu postępowania Komisja przyjęła decyzję na podstawie art. 102 Traktatu, w której ustaliła, że towarowa giełda energii zarządzana przez OPCOM stanowi właściwy rynek usług, na którym OPCOM jest podmiotem dominującym, odrębnym od rynku umów negocjowanych bezpośrednio⁽²⁴⁾.

2.4.4. Rynek umów negocjowanych bezpośrednio

- (41) Rynek umów negocjowanych bezpośrednio jest wolnym rynkiem, który nie podlega regulacji ANRE. Umawiające się strony negocjują dwustronnie ilość, ceny i inne klauzule umowne. Zapewnia to stronom większy stopień elastyczności w zakresie negocjacji zasad i warunków umów sprzedaży. Warunki umów są poufne.

2.4.5. Krótki opis umów negocjowanych bezpośrednio pochodzących z tego samego okresu co Umowy

- (42) Pismem z dnia 21 lutego 2014 r. Komisja zwróciła się do władz rumuńskich o przedłożenie informacji na temat umów negocjowanych dwustronnie zawartych w ramach rynku rumuńskiego, innych niż Umowy, lecz o porównywalnym okresie obowiązywania i dotyczących porównywalnych ilości dostarczanej energii elektrycznej. Prośba Komisji dotyczyła wszystkich rumuńskich dostawców energii elektrycznej zarówno państwowych, jak i prywatnych. Dnia 14 maja 2014 r. władze rumuńskie przedstawiły wymagane kluczowe elementy wszystkich umów podpisanych przez podmioty kupujące energię elektryczną, których roczne zużycie energii elektrycznej było wyższe niż 150 GWh w przypadku każdego roku w latach 2009–2011⁽²⁵⁾.

⁽²³⁾ Zarządzany przez OPCOM od lipca 2011 r.

⁽²⁴⁾ Decyzja Komisji z dnia 5 marca 2014 r. zgodnie z art. 102 Traktatu nakładająca grzywnę na podstawie art. 7 rozporządzenia Rady (WE) nr 1/2003 z dnia 16 grudnia 2002 r. w sprawie wprowadzenia w życie reguł konkurencji ustanowionych w art. 81 i 82 Traktatu (Dz.U. L 1 z 4.1.2003, s. 1) w sprawie AT.39 984 „Rumuńska towarowa giełda energii/OPCOM”.

⁽²⁵⁾ Zbiór danych zawierał następujące informacje: tożsamość sprzedającego i kupującego, rodzaj umowy, datę wejścia w życie, dzień wygaśnięcia, jak również ilość, profil zaopatrzenia i średnie ceny ważone w przypadku każdego roku w latach 2009–2011.

- (43) Władze rumuńskie podkreśliły, że wszystkie umowy zawarte w okresie objętym postępowaniem na rynku detalicznym na warunkach konkurencyjnych przez odbiorców niebędących gospodarstwami domowymi podlegały gromadzeniu danych przeprowadzonemu *ad hoc* na żądanie Komisji. W szczególności władze rumuńskie przedłożyły 75 zbiorów rocznych danych pochodzących z umów obowiązujących przez rok lub dłużej w latach 2009–2011, mających znaczenie w odniesieniu do przedmiotowej sprawy. Komisja rozumie, że władze rumuńskie przedłożyły istotne dane dotyczące wszystkich umów spełniających kryteria wymagane przez Komisję (porównywalne okresy obowiązywania i ilości) w latach 2009–2011 objętych postępowaniem. Umowy będące przedmiotem postępowania obejmowały około 17 % całkowitej ilości energii elektrycznej objętej umowami negocjowanymi bezpośrednio zawartymi w latach 2009–2011 i przedstawionymi przez Rumunię.
- (44) Z danych przedłożonych przez władze rumuńskie wynika, że poziom najwyższych cen uiszczanych na wolnym rynku sprzedaży detalicznej energii elektrycznej w latach 2009–2011 wynosił odpowiednio 266,5 RON/MWh w 2009 r., 229,96 RON/MWh w 2010 r. i 232,33 RON/MWh w 2011 r. Każda z tych umów rozpatrywana odrębnie obejmowała jednak mniejsze ilości niż każda z Umów będących przedmiotem postępowania.
- (45) Z analizy informacji dotyczących umów zawartych przez dostawców innych niż Termoelectrica i Electrocentrale Deva wynika, że w 2009 r., w momencie rozpoczęcia realizacji Umów będących przedmiotem postępowania, żaden inny dostawca nie zawarł umowy na dostawę, która byłaby w wystarczającym stopniu podobna do przedmiotowych dwóch Umów pod względem ilości (około 900 GWh i 500 GWh każda) i czasu trwania (10 lat). W pełni miarodajne porównanie Umów możliwe jest jedynie w odniesieniu do innych umów na takie same ilości, o takim samym czasie trwania lub takiej samej dacie wejścia w życie. Z uwagi na fakt, że nie istniały takie w pełni porównywalne umowy, konieczne było przeprowadzenie analizy ekonometrycznej, w której uwzględniono różnice między umowami – przesłanki i wyniki te analizy przedstawiono w motywach 77–80 i w załączniku.

2.4.6. Umowy Hidroelectrici na sprzedaż energii elektrycznej

- (46) W latach 2009–2011 Hidroelectrica sprzedawała również około 60 % swojej energii elektrycznej innym prywatnym kupującym na podstawie długoterminowych umów sprzedaży hurtowej i detalicznej, będących przedmiotem postępowania Komisji ⁽²⁶⁾. Ceny sprzedaży Hidroelectrica określone w tych umowach były ponad 40 % niższe niż hurtowe ceny zakupu płacone średnio przez Hidroelectricę spółkom Termoelectrica i Electrocentrale Deva. Przykładowo najwyższa cena sprzedaży energii elektrycznej w ramach takich umów wynosiła 159,8 RON/MWh w 2009 r. i 168 RON/MWh w 2010 r.
- (47) Hidroelectrica zawarła również umowy na dostawy mniejszych ilości energii elektrycznej z innymi stronami ⁽²⁷⁾. Najwyższa cena sprzedaży energii elektrycznej w ramach takich umów na sprzedaż detaliczną w okresie odniesienia wynosiła 185 RON/MWh w 2009 r., 190 RON/MWh w 2010 r. i 160 RON/MWh w 2011 r., co stanowi średnio około 13 % mniej niż hurtowa cena zakupu zapłacona przez Hidroelectricę spółkom Termoelectrica i Electrocentrale Deva.

2.5. Rozwój wydarzeń po 2011 r. i powiązania między spółkami Termoelectrica, Electrocentrale Deva, Electrocentrale Paroseni i CEH

- (48) Należąca do Termoelectriki elektrownia Paroseni, która w rzeczywistości dostarczyła ilość energii elektrycznej zakupioną w ramach Umowy z Termoelectricą, stała się odrębną jednostką i została wpisana do rumuńskiego rejestru handlowego pod nazwą Electrocentrale Paroseni dnia 11 lipca 2011 r. ⁽²⁸⁾. Dnia 22 września 2011 r. Electrocentrale Paroseni przejęła wszystkie prawa i obowiązki spółki Termoelectrica w ramach swojej Umowy z Hidroelectricą. Electrocentrale Paroseni dostarczała energię elektryczną spółce Hidroelectrici we wrześniu i październiku 2011 r., choć w niewielkich ilościach.
- (49) W dniu wstrzymania dostaw na mocy Umów, Termoelectrica nadal była wyłącznym akcjonariuszem zarówno Electrocentrale Deva, jak i Electrocentrale Paroseni.
- (50) Dekretem nadzwyczajnego nr 84/2011 ⁽²⁹⁾ przeprowadzono zamianę długu na kapitał własny między Termoelectricą a państwem. W związku z tym Termoelectrica przekazała państwu akcje, które posiadała w różnych spółkach (Electrocentrale Deva, Electrocentrale Paroseni i Electrocentrale Bucuresti), jako spłatę swoich długów wobec państwa. Tego przekazania akcji dokonano w oparciu o sprawozdania z oceny sporządzone przez niezależnego oceniającego.

⁽²⁶⁾ Decyzja Komisji z dnia 25 kwietnia 2012 r. C(2012) 2516 final dotycząca sprawy SA. 33623 (Dz.U. C 189 z 29.6.2012, s. 3), C(2012) 2517 final dotycząca sprawy SA. 33624 (Dz.U. C 268 z 5.9.2012, s. 21), C(2012) 2542 final dotycząca sprawy SA. 33451 (Dz.U. C 395 z 20.12.2012, s. 5) i C(2012) 2556 final dotycząca sprawy SA. 33581 (Dz.U. C 395 z 20.12.2012, s. 34).

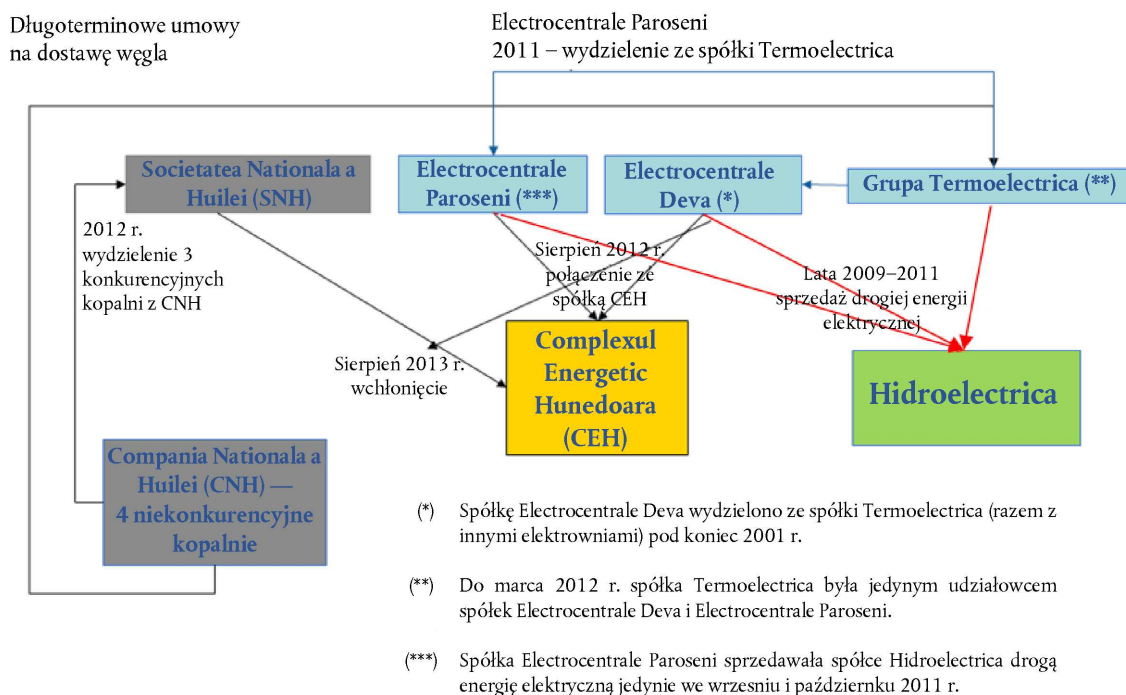
⁽²⁷⁾ Informacje przekazane przez Rumunię dnia 3 września 2014 r.

⁽²⁸⁾ Informacje przekazane przez Rumunię dnia 20 lutego 2015 r.

⁽²⁹⁾ Opublikowany w Dzienniku Urzędowym nr 700 z dnia 4 października 2011 r.

- (51) Electrocentrale Paroseni i Electrocentrale Deva zostały połączone w jeden podmiot prawny o nazwie Complexul Energetic Hunedoara („CEH”), spółkę będącą w całości własnością państwa, wpisaną do rumuńskiego rejestru handlowego dnia 1 listopada 2012 r. Spółka CEH przejęła wszystkie prawa i obowiązki Electrocentrale Paroseni i Electrocentrale Deva. Dnia 1 sierpnia 2013 r. spółka CEH przejęła również Societatea Nationala a Huilei, spółkę typu spin off wydzieloną z kopalni należących do spółki Compania Nationala a Huilei będącej własnością państwa, która dostarczała węgiel Termoelectrice i Electrocentrale Deva. Obecnie wszystkie trzy spółki kwalifikuje się jako oddziały spółki CEH, nieposiadające osobowości prawnej.
- (52) Termoelectrica jest spółką w stanie likwidacji ⁽³⁰⁾ i posiada aktywa o wartości rynkowej wynoszącej około 80 mln EUR oraz wartość likwidacyjną wynoszącą około 60,5 mln EUR zgodnie ze sprawozdaniem z dnia 1 października 2013 r. Długi Electrocentrale Deva, Electrocentrale Paroseni i Electrocentrale Bucuresti pozostały jednak w Termoelectrice.
- (53) W celu ułatwienia zrozumienia wzajemnych powiązań na poniższym wykresie przedstawiono rozwój wydarzeń po 2011 r. w odniesieniu do spółek Termoelectrica i Electrocentrale Deva, jak również różne powiązania wyjaśnione w motywach 48–52:

Powiązania między spółkami Termoelectrica / Electrocentrale Deva / Electrocentrale Paroseni i CEH



3. POWODY DECYZJI O WSZCZĘCIU FORMALNEGO POSTĘPOWANIA WYJAŚNIAJĄCEGO

- (54) W decyzji o wszczęciu postępowania Komisja wyraziła wątpliwości w kwestii tego, czy ceny za zakup energii elektrycznej w ramach Umów były zgodnie z rynkiem wewnętrznym oraz czy stanowiły pomoc państwa. W przypadku gdyby umowy te faktycznie stanowiły pomoc państwa, Komisja wyraziła wątpliwości dotyczące zgodności takiej pomocy z Traktatem.
- (55) Komisja porównała ceny określone w Umowach z cenami, po których energia elektryczna była sprzedawana na rynku OPCOM-PCCB, i zauważyła, że ceny, po których Hidroelectrica zakupiła energię elektryczną od domniemanych beneficjentów były od 40 % do 55 % wyższe od aktualnych cen energii elektrycznej na wolnym rynku wymiany energii elektrycznej OPCOM-PCCB. Uznano zatem, że Hidroelectrica poniosła wyższe koszty niż to konieczne, natomiast domniemani beneficjenci otrzymali pomoc, która zwiększyła ich przychody, przy czym nie była ona ukierunkowana na żaden konkretny cel leżący we wspólnym interesie. Komisja przyjęła zatem wstępną opinię, że domniemani beneficjenci odnieśli nienależne korzyści w postaci sztucznie zawyżonych cen energii elektrycznej przewidzianych w ich Umowach i ich kolejnych zmianach.

⁽³⁰⁾ Likwidację zatwierdzono decyzją podjętą na walnym zgromadzeniu w dniu 12 marca 2012 r.

- (56) Komisja doszła do wstępnego wniosku, że taryfy opłat za energię elektryczną będące przedmiotem badań są selektywne, gdyż miały zastosowanie tylko do niektórych przedsiębiorstw.
- (57) Ponadto Komisja wstępnie zajęła stanowisko, że preferencyjne taryfy opłat za energię elektryczną mogły wiązać się z przekazaniem zasobów państwowych, które można by było przypisać państwu, ponieważ Hidroelectrica kontrolowana była przez państwo rumuńskie (Rumunia posiadała 80,06 % jej kapitału podstawowego). Ponadto Komisja odniosła się do rozporządzenia ministra nr 445/2009, na mocy którego przedstawiciele Ministerstwa Gospodarki, Handlu i Otoczenia Biznesu, członkowie zarządów spółek energetycznych będących własnością państwa mieli obowiązek zapewnić, aby od dnia 31 marca 2010 r. energia elektryczna przeznaczona do sprzedaży na rynku hurtowym była sprzedawana wyłącznie na rynku OPCOM.
- (58) W rezultacie przedstawiciele Ministerstwa Gospodarki i Handlu mieli kontrolę nad praktykami dotyczącymi zawierania umów w spółkach, których właścicielem jest państwo, w tym nad praktykami dotyczącymi zawierania umów z Hidroelectricą, lub przynajmniej mieli na nie wpływ. Mogło to wpłynąć na handel wewnątrzunijny w rozumieniu art. 107 ust. 1 Traktatu.
- (59) Zgodnie ze wstępnym wnioskiem Komisji, jeżeli Umowy wiązały się z pomocą państwa, zostałyby uznane za pomoc przyznaną z naruszeniem obowiązku zgłaszania i klauzuli zawieszającej, które określono w art. 108 ust. 3 Traktatu.
- (60) W świetle powyższych ustaleń Komisja doszła do wstępnego wniosku, że preferencyjne taryfy opłat za energię elektryczną potencjalnie mogły wiązać się z pomocą państwa i wezwała Rumunię do przedstawienia stosownych informacji umożliwiających wyjaśnienie tych wątpliwości.

4. UWAGI RUMUNII

- (61) Władze rumuńskie powstrzymały się od przedstawienia jakichkolwiek uwag dotyczących kwestii, czy Umowy wiązały się z pomocą państwa. Dnia 24 marca 2013 r. Rumunia przedstawiła uwagi dotyczące uwag stron trzecich na temat innych spraw związanych z Hidroelectricą, które również zostały objęte postępowaniem Komisji ⁽³¹⁾. Władze rumuńskie ponownie powstrzymały się od przedstawienia jakichkolwiek opinii.
- (62) W ramach formalnego postępowania wyjaśniającego zwrócono się do władz rumuńskich o wyjaśnienie ekonomicznych przesłanek zwania Umów. Rumunia nie przedstawiła żadnego uzasadnienia tej kwestii. Rumunia argumentowała jedynie, że Umowy umożliwiły spółce Hidroelectrica skuteczniejsze ilościowe określenie maksymalnej wartości kosztów poniesionych podczas zakupu energii elektrycznej, zapewniając jej ochronę w przypadku wahań cen na rynku transakcji natychmiastowych.
- (63) Ponadto władze rumuńskie wyjaśniły również, że Umowy nie były umowami dotyczącymi pomocy, jak określono w sprawozdaniu sporządzonym przez nadzorcę sądowego dotyczącym przyczyn niewypłacalności Hidroelectrici ⁽³²⁾. Zgodnie z tym sprawozdaniem umowy dotyczące pomocy są umowami zawartymi przez Hidroelectricę w celu uwzględnienia przerw w ciągłości jej produkcji. Celem tego typu umowy jest zapobieganie wypłatom odszkodowań związanych z nieprzebraniem zobowiązania umownego dotyczącego dostaw.
- (64) Władze rumuńskie wyjaśniły ⁽³³⁾, dlaczego z wyjątkiem trzech przykładów wymienionych w motywie 28, w praktyce ANRE nie ustalało cen umownych przewidzianych w Umowach. Wyjaśniono, że Umów nie zawarto na rynku regulowanym i w związku z tym ceny nie zostały skorygowane przez ANRE. Władze rumuńskie wyjaśniły także, że: (i) początkowo ANRE przedstawiło Ministerstwu Gospodarki i Handlu minimalny i maksymalny próg, na podstawie których ustalano ceny; (ii) takie progi zostały ustalone na podstawie jednoznacznych technicznych parametrów określonych dla producentów energii elektrycznej i ciepła; (iii) ANRE następnie przestało stosować tę praktykę i przejęło ją Ministerstwo Gospodarki i Handlu, w oparciu o podobne zasady do tych stosowanych przez ANRE.
- (65) Jeżeli chodzi o Umowę z Termoelectricą władze rumuńskie potwierdziły, że Hidroelectrica była jedynym odbiorcą energii elektrycznej pochodzącej z elektrowni Termoelectrici Paroseni. Ponadto wyjaśniono, że Hidroelectrica nie zakupiła całej ilości energii elektrycznej, jak początkowo szacowano w ramach Umowy, ale zamiast tego zakupiła jedynie ilość konieczną do pokrycia wahań produkcji spowodowanych niemożliwą do przewidzenia zmianą warunków hydrologicznych.

⁽³¹⁾ Zob. przypis 27.

⁽³²⁾ Dostępne jedynie w języku rumuńskim na stronie internetowej: <http://www.euroinsol.eu/uploads/Raport%2059%20Hidro%20v11.pdf> – s. 213.

⁽³³⁾ Informacje przekazane przez Rumunię dnia 11 września 2013 r.

- (66) W odniesieniu do Umowy z Electrocentrale Deva władze rumuńskie wyjaśniły, że w okresie odniesienia w latach 2009–2011, Electrocentrale Deva sprzedawało energię elektryczną również klientom innym niż Hidroelectrica. Wykazano zatem, że w latach 2010 i 2011 spółka Electrocentrale Deva sprzedawała duże ilości energii elektrycznej (porównywalne lub nawet większe ilości) klientom innym niż Hidroelectrica po porównywalnych cenach ⁽³⁴⁾.

5. UWAGI OSÓB TRZECICH

- (67) W swoich wstępnych uwagach dotyczących decyzji o wszczęciu postępowania zarówno Termoelectrica, jak i Electrocentrale Deva twierdziły, że ani początkowe ceny umowne, ani ich późniejsze zmiany nie przyniosły im żadnych korzyści, argumentując, że takie ceny zostały ustalone przez ANRE i obliczone na podstawie ich kosztów produkcji.
- (68) Ponadto Rumunia argumentowała, że późniejsze zmiany cen umownych były spowodowane wzrostem cen ropy ⁽³⁵⁾ lub węgla ⁽³⁶⁾. Electrocentrale Deva twierdziło również, że cena energii elektrycznej w około 70 % zależała od ceny węgla.

6. OCENA

- (69) W niniejszej decyzji Komisja sprawdza, czy Termoelectrica i Electrocentrale Deva otrzymały pomoc państwa w rozumieniu art. 107 ust. 1 Traktatu (zob. motyw 101), a jeżeli tak, to czy pomoc taka może być zgodna z rynkiem wewnętrznym (zob. motywy 102–105).

6.1. Istnienie pomocy państwa

- (70) Artykuł 107 ust. 1 Traktatu stanowi, że wszelka pomoc przyznawana przez państwo członkowskie lub przy użyciu zasobów państwowych w jakiegokolwiek formie, która zakłóca lub grozi zakłóceniem konkurencji poprzez sprzyjanie niektórym przedsiębiorstwom lub produkcji niektórych towarów oraz wpływa na wymianę handlową między państwami członkowskimi, jest niezgodna z rynkiem wewnętrznym.
- (71) Kryteria, o których mowa w art. 107 ust. 1 Traktatu, mają charakter kumulacyjny i w związku z tym, aby środek mógł kwalifikować się jako pomoc państwa, muszą być spełnione jednocześnie wszystkie warunki.

6.1.1. Ocena korzyści gospodarczej

- (72) Do celów art. 107 ust. 1 Traktatu, aby określić, czy korzyść gospodarcza niedostępna w innym przypadku na warunkach rynkowych została przyznana Termoelectricie i Electrocentrale Deva w rezultacie zawarcia i realizacji Umów, konieczne jest określenie wysokości cen rynkowych w Rumunii w latach 2009–2011 w przypadku podobnych transakcji.
- (73) W tej kwestii, w przeciwieństwie do wstępnej opinii przedstawionej w decyzji o wszczęciu postępowania, w ramach postępowania ustalono, że warunki i czas trwania umów na dostawę energii elektrycznej zawartych w ramach OPCOM-PCCB, nie są w wystarczającym stopniu podobne do Umów będących przedmiotem postępowania, zwłaszcza w zakresie czasu trwania oraz specjalnie dostosowanych, negocjowanych dwustronnie warunków (motywy 18, 23, 24, 25, 39 i 40). Na dobrze funkcjonujących rynkach energii elektrycznej posiadających odpowiedni poziom płynności oraz instrumenty pozwalające przewidzieć ceny przyszłych dostaw, ceny w ramach transakcji natychmiastowych stanowią dobry wskaźnik lub wskaźnik zastępczy cen rynkowych, które można wykorzystać jako punkty odniesienia służące do oceny poziomów cen w danych umowach. W tym przypadku jednak, biorąc pod uwagę stosunkowo duży odsetek zapotrzebowania w 2009 r. nadal zaspokajanego w Rumunii według taryf regulowanych, ograniczoną płynność platform handlowych OPCOM w latach 2009–2011 oraz fakt, że towarowe giełdy energii zarządzane przez OPCOM zostały określone jako rynek właściwy na potrzeby prawa antymonopolowego ze względu na nadużywanie przez OPCOM pozycji dominującej (motywy 34–40), należy zastosować odpowiednie punkty odniesienia inne niż ceny na rynku OPCOM PCCB w celu przeprowadzenia oceny możliwego występowania korzyści gospodarczej w odniesieniu do cen rynkowych.

⁽³⁴⁾ Zob. załącznik 1 dołączony do informacji przekazanych przez Rumunię dnia 11 września 2013 r.

⁽³⁵⁾ W przypadku Umowy z Termoelectrica.

⁽³⁶⁾ W przypadku Umowy z Electrocentrale Deva.

- (74) W tym kontekście jednak podobieństwo cen zapłaconych przez kupujących innych niż Hidroelectrica ani uzasadnienie oparte na kosztach przedstawione przez Rumunię i innych beneficjentów (motywy 66–68) nie wskazuje w jednoznaczny sposób, że warunki umowy i odnośne ceny były zgodne z warunkami rynkowymi.
- (75) W rzeczywistości ceny zapłacone spółce Electrocentrale Deva przez Hidroelectricę w latach 2009–2011 były podobne do cen zapłaconych przez inne państwowe i prywatne spółki prowadzące dystrybucję energii elektrycznej, które kupowały energię elektryczną od Electrocentrale Deva. Transakcje te miały jednak miejsce między Electrocentrale Deva a spółkami prowadzącymi dystrybucję energii elektrycznej, które sprzedawały energię elektryczną gospodarstwom domowym i małym przedsiębiorstwom na rynku detalicznym po regulowanych cenach i na regulowanych zasadach (motywy 34). Hidroelectrica kupowała energię elektryczną na rynku hurtowym w celu odsprzedania jej detalicznym konsumentom przemysłowym lub przedsiębiorcom handlowym na rynku konkurencyjnym, na którym ceny i ilości nie były regulowane, a kupujący mogli wstrzymać się od kupowania od sprzedawców oferujących wysokie ceny, takich jak Termoelectrica i Electrocentrale Deva, i wybrać tańszego dostawcę, niezależnie od jego kosztów produkcji. W związku z tym, nawet jeżeli ceny były podobne oraz przy założeniu, że sprzedaż Termoelectrici i Electrocentrale Deva na rynku regulowanym umożliwia zwrot kosztów, ceny płacone Termoelectricie i Electrocentrale Deva przez spółki prowadzące dystrybucję energii elektrycznej nie są porównywalne z cenami płaconymi przez Hidroelectricę na wolnym rynku konkurencyjnym ani nie mogą stanowić dla nich odpowiedniego punktu odniesienia.
- (76) Podobnie w uzasadnieniu kosztów przedstawionym przez Termoelectricę i Electrocentrale Deva oraz władze rumuńskie wyjaśniono jedynie, dlaczego ceny sprzedaży, które oferować mogły Termoelectrica i Electrocentrale Deva bez ponoszenia strat, były wysokie. Uzasadnienie to nie świadczy o zgodności tych cen z cenami rynkowymi określonymi na konkurencyjnych warunkach, takich jak warunki na których Hidroelectrica powinna była zawrzeć i realizować Umowy, jeżeli Umowy te miały zostać uznane za niewiążące się z przyznaniem pomocy państwa.
- (77) W celu ustalenia, czy ceny umowne były zgodne z warunkami rynkowymi panującymi w Rumunii, właściwe jest porównanie ich z warunkami cenowymi obowiązującymi w przypadku innych umów negocjowanych dwustronnie na wolnym rynku pochodzących z tego samego okresu co Umowy będące przedmiotem postępowania. Komisja wykorzystała zbiór danych przedstawiony przez władze rumuńskie, uznając go za najlepsze dostępne źródło dowodów odzwierciedlające warunki rynkowe panujące w Rumunii (motywy 42–45). Jak wskazano w motywie 45, żadna z długoterminowych umów zawartych lub obowiązujących w 2009 r. nie ma takiego samego charakteru jak Umowy. W związku z tym Komisja przeprowadziła analizę ekonometryczną mającą na celu oszacowanie ceny odniesienia na podstawie umów na energię elektryczną pochodzących z tego samego okresu co Umowy, obowiązujących w okresie objętym postępowaniem. Szczegółowy techniczny opis analizy ekonometrycznej i jej wyniki przedstawiono w załączniku.
- (78) W przypadku braku konkretnego odniesienia umożliwiającego określenie „warunków rynkowych” w celu sprawdzenia, czy zawarte w Umowach ceny są wyższe od poziomu rynkowego, rynkową cenę odniesienia oszacowano w przybliżeniu, w oparciu o konserwatywne podejście mianowicie poprzez uwzględnienie wszystkich istotnych odchyień w górę od oszacowanej ceny rynkowej. W oparciu o to konserwatywne podejście Komisja porównała ceny ujęte w Umowach z rynkową ceną odniesienia w przypadku każdego roku w latach 2009–2010. Porównanie sporządzano co roku, ponieważ ceny sprzedaży w ramach Umów każdego roku podnoszono.
- (79) Z analizy wynika, że na podstawie cen odniesienia oraz przy zastosowaniu konserwatywnych założeń, ceny stosowane przez Termoelectricę dla Hidroelectrici były wyższe niż ceny rynkowe. Nawet przy należyтым uwzględnieniu faktu, że porównanie transakcji w odniesieniu do Umów na poziomie hurtowym przeprowadzane jest z umowami na poziomie detalicznym, poprzez dodanie marży detalicznej w wysokości 5 % pobieranej zazwyczaj na rumuńskim rynku przez przedsiębiorców handlowych, różnica w porównaniu z cenami rynkowymi wynosiła: 18,8 RON/MWh w 2010 r. i 19,8 RON/MWh w 2011 r. w przypadku Termoelectrici oraz 17,5 RON/MWh w 2010 r. i 13,9 RON/MWh w 2011 r.
- (80) Na podstawie analizy ekonometrycznej uzyskano zatem pierwsze przesłanki świadczące o tym, że Umowy zapewniły Termoelectricie i Electrocentrale Deva korzyść gospodarczą w stosunku do warunków rynkowych. Sam jednak fakt, że ceny w ramach Umów ocenione zostały jako wyższe niż ceny odniesienia w przypadku podobnych umów, nie stanowi wystarczającego dowodu świadczącego o tym, że nie zostałyby one zawarte przez operatora rynku działającego w imieniu Hidroelectrici i że nie zostałyby utrzymane w mocy. Ze względu na obiektywne powody same wysokie poziomy cen nie muszą oznaczać przyznania sprzedawcom energii elektrycznej korzyści gospodarczej przewyższającej warunki rynkowe. Konieczne jest zatem potwierdzenie wiarygodności wyników analizy ekonometrycznej dodatkowymi dowodami świadczącymi o cenach przewyższających warunki rynkowe.

- (81) W tym kontekście należy ustalić, czy Hidroelectrica działała w sposób porównywalny z działaniami prywatnego podmiotu gospodarczego znajdującego się w podobnej sytuacji („test prywatnego inwestora”) ⁽³⁷⁾. Komisja oceniła zatem, czy podmiot prywatny znajdujący się w podobnej sytuacji zachowałby się w taki sam sposób jak Hidroelectrica w przypadku zawierania i realizacji Umów. W tym kontekście istotne są następujące okoliczności opisane poniżej w motywach 82–85 oraz dotyczące zawarcia i realizacji Umów.
- (82) Po pierwsze, w momencie zawarcia Umów Hidroelectrica miała dostęp do innych tańszych źródeł energii elektrycznej na rynku, na przykład w latach 2008–2009 Nuclearelectrica zaoferowała energię elektryczną w cenie 153 RON/MWh, w porównaniu z ceną 227 RON/MWh zaproponowaną przez Termoelectricę i 230 RON/MWh przez Electrocentrale Deva ⁽³⁸⁾.
- (83) Po drugie, Hidroelectrica mogła sprzedawać stronom trzecim energię elektryczną zakupioną od Termoelectriki i Electrocentrale Deva jedynie ze stratą. Jak wskazano w motywach 46 i 47 ceny sprzedaży detalicznej Hidroelectriki na wolnym rynku były znacznie niższe niż ceny zakupu hurtowego, a najwyższa cena, po której Hidroelectrica odsprzedała energię elektryczną w ramach rynku bezpośrednio negocjowanych umów wynosiła w 2010 r. 190 RON/MWh, w porównaniu z ceną zakupu wynoszącą 230 RON/MWh w przypadku Termoelectriki i 234 RON/MWh w przypadku Electrocentrale Deva. Wynika z tego, że w oparciu o te ceny Hidroelectrica odsprzedała ze startą całość energii elektrycznej mierzonej w MWh zakupioną od Termoelectriki i Electrocentrale Deva.
- (84) W tym względzie postępowanie nie dostarczyło jakichkolwiek wyjaśnień dotyczących powodów, dla których Hidroelectrica zgodziła się na zakup całej produkcji elektrowni Termoelectriki Paroseni (motyw 24). Zobowiązanie do kupienia każdej ilości energii wytworzonej przez elektrownię w długoterminowym okresie wynoszącym 10 lat wyraźnie wskazuje na fakt, że w przypadku spółki Hidroelectrica w ramach umów nie było konieczności przestrzegania zobowiązań wynikających z jej własnych umów na dostawy. Kwestia ta została ponadto potwierdzona przez Rumunię (motyw 63). Przeciwnie potrzeba wsparcia kosztownej i niekonkurencyjnej działalności tych dwóch spółek oraz zaopatrujących je kopalni węgla została zaproponowana przez osoby zarządzające spółkami Termoelectrica (motyw 20) i Electrocentrale Deva (motyw 21) i skierowana do właściwego Ministra, jako powód dla którego spółka Hidroelectrica powinna zawrzeć te Umowy.
- (85) Jeżeli jednak przedsiębiorstwo publiczne, zawierając transakcje handlowe, rozważa wsparcie zagrożonych spółek lub sektorów z powodów związanych z polityką społeczną lub gospodarczą, które nie są związane z jego interesami handlowymi, i dokonuje takich transakcji na warunkach, których nie zaakceptowałby zwykły podmiot gospodarczy (w przypadku Hidroelectriki zaakceptowane warunki dotyczą cen kupna), to może wiązać się to z nienależną korzyścią gospodarczą dla strony lub stron trzecich, w wyniku czego spełniony jest jeden z warunków stosowania art. 107 ust. 1 Traktatu.
- (86) Wynika z tego, że zawierając i realizując Umowy, Hidroelectrica nie postąpiła jak prywatny podmiot gospodarczy. W związku z tym taki test potwierdza również w sposób ilościowy wyniki analizy ekonomicznej, wskazując, że w ramach Umów Termoelectrica i Electrocentrale Deva uzyskały korzyść gospodarczą, która w przeciwnym razie nie byłaby dostępna w warunkach rynkowych.
- (87) Przedstawione przez władze rumuńskie dane nie obejmowały długoterminowych umów zawartych na takich samych warunkach jak Umowy pod względem ilości i okresu obowiązywania. Ze względu na brak konkretnego odniesienia pozwalającego ustalić „warunki rynkowe”, Komisja porównała zatem w ujęciu rocznym ceny umowne zapłacone przez Hidroelectricę z najwyższymi cenami obowiązującymi w Rumunii w latach 2009–2011 w przypadku długoterminowych umów detalicznych przedstawionych przez Rumunię (zob. motywy 42–45).
- (88) Porównanie to opiera się na konserwatywnym założeniu, że spółki Termoelectrica i Electrocentrale Deva mogły zastąpić swoje Umowy ze spółką Hidroelectrica kilkoma umowami z innymi nabywcami na rynku oferującymi najwyższe ceny, i jest ono bardzo konserwatywne: zamiast przyjęcia jako cenę rynkową średniej, mediany lub dominaty w porównywalnych transakcjach, jako cenę rynkową przyjęto najwyższą cenę zaobserwowaną w kilku nie w pełni porównywalnych transakcjach. Biorąc pod uwagę brak jednolitości transakcji oraz występowanie możliwych czynników lub anomalii mogących przyczynić się do wyjaśnienia poziomu cen ustalonego w

⁽³⁷⁾ Zob. np. sprawa C-305/89 Włochy przeciwko Komisji („Alfa Romeo”), Rec. 1991, s. I-1603, pkt 18 i 19 oraz sprawa T-16/96 Cityflyer Express przeciwko Komisji, Rec. 1998, s. II-757, pkt 51; sprawy połączone T-129/95, T-2/96 i T-97/96 Neue Maxhütte Stahlwerke i Lech-Stahlwerke przeciwko Komisji, Rec. 1999, s. II-17, pkt 104; sprawy połączone T-268/08 i T-281/08 miasto Burgenland i Austria przeciwko Komisji, Zb.Orz. 2012, s. II-0000, pkt 48.

⁽³⁸⁾ Sprawozdanie sporządzone przez nadzorcę sądowego Hidroelectriki – <http://www.euroinsol.eu/uploads/Raport%2059%20Hidro%20v11.pdf> – dostępne jedynie w języku rumuńskim – s. 212.

transakcjach o najwyższej wartości, które przyjęto za odniesienie, podejście to jest korzystne dla beneficjenta, ponieważ może zaniżyć otrzymaną korzyść. Średnie ceny ważone ilości energii elektrycznej dostarczonej Hidroelectricie przez spółki Electrocentrale Deva i Termoelectrica w latach 2009–2011 (motyw 32) były następujące:

(w RON/MWh)

	2009 r.	2010 r.	2011 r.
A) Cena stosowana przez spółkę Electrocentrale DEVA	230,2	234,0	234,0
B) Średnia ważona cena rynkowa	241,9	224,2	229,6
Różnica A – B	< 0	9,8	4,4

(w RON/MWh)

	2009 r.	2010 r.	2011 r.
A) Cena stosowana przez spółkę Termoelectrica	227,4	230,0	234,4
B) Średnia ważona cena rynkowa	229,0	213,4	220,1
Różnica A – B	< 0	16,6	14,3

- (89) Z porównania tych konserwatywnych założeń wynika, że średnie ceny płacone przez Hidroelectricę na rzecz spółek Termoelectrica i Electrocentrale Deva nadal są wyższe od tych najwyższych cen w 2010 r. i 2011 r., co stanowi potwierdzenie ustaleń w ramach analizy ekonometrycznej. Ceny stosowane przez spółkę Termoelectrica wobec spółki Hidroelectrica były o 16,6 RON/MWh wyższe od najwyższych cen w 2010 r. i o 14,3 RON/MWh wyższe od najwyższych cen w 2011 r., podczas gdy ceny stosowane przez spółkę Electrocentrale Deva wobec spółki Hidroelectrica były o 9,8 RON/MWh wyższe od najwyższych cen w 2010 r. i o 4,4 RON/MWh wyższe od najwyższych cen w 2011 r.
- (90) Uwzględniając powyższe można stwierdzić, że za pośrednictwem Umów faworyzowano spółki Termoelectrica i Electrocentrale Deva, przyznając im korzyść ekonomiczną niedostępną w warunkach rynkowych.
- (91) Komisja stwierdza zatem, że Hidroelectrica nie postąpiła tak, jak w takiej sytuacji postąpiłby prywatny inwestor, i przyznała nienależną korzyść gospodarczą spółkom Termoelectrica i Electrocentrale Deva.

6.1.2. Zasoby państwowe i możliwość przypisania przedmiotowego środka państwu

- (92) Aby uznać środek za pomoc państwa w rozumieniu art. 107 ust. 1 Traktatu, musi on zostać przyznany bezpośrednio lub pośrednio z zasobów państwowych i musi istnieć możliwość przypisania go państwu.
- (93) Jak określono w motywie 11, spółka Hidroelectrica jest bezpośrednio kontrolowana przez państwo rumuńskie. Z powyższego wynika, że te utracone przez Hidroelectricę zasoby wynoszą tyle, co utracone przez Rumunię zasoby państwowe. Państwo rumuńskie mianuje również dyrektorów zarządu przedmiotowej spółki. Ponadto dyrektorowie realizowali jednocześnie odpowiedzialność polityczną w ministerstwie kontrolującym państwowy udział kapitałowy w spółce Hidroelectrica.
- (94) Zgodnie z utrwalonym orzecznictwem zdolność państwa do kontrolowania podmiotów zaangażowanych w przyznawanie środków nie potwierdza jednak w sposób automatyczny założenia, że działania podmiotów można przypisać państwu. Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej przedstawił wyjaśnienie pojęcia przypisania państwu decyzji dotyczących funduszy przedsiębiorstw publicznych w wyroku Stardust Marine. Zasoby przedsiębiorstwa publicznego traktuje się jako zasoby państwowe, a działania z nimi związane traktuje się jako możliwe do przypisania państwu, jeżeli państwo, korzystając ze swojego dominującego wpływu na takie przedsiębiorstwo, może kierować wykorzystaniem jego zasobów⁽³⁹⁾.

⁽³⁹⁾ Sprawa C-482/99 Republika Francuska przeciwko Komisji (Stardust Marine), Rec. 2002, s. I-4397.

- (95) Trybunał Sprawiedliwości przedstawił następujące wskaźniki służące ustaleniu, czy dany środek można przypisać państwu: zintegrowanie przedsiębiorstwa publicznego ze strukturami administracji publicznej; charakter działalności przedsiębiorstwa; status prawny przedsiębiorstwa; intensywność nadzoru, jaki organy publiczne sprawują w zakresie zarządzania przedsiębiorstwem lub dowolny inny element wskazujący na zaangażowanie organów publicznych w przyjęcie środka lub na znikome prawdopodobieństwo braku takiego zaangażowania. W tym przypadku należy również uwzględnić kierunek działania umów, ich treść lub warunki w nich zawarte.
- (96) Należy zatem zbadać, czy konieczne jest uznanie, że w zawieranie obowiązujących umów i ich podtrzymanie oraz w modyfikacje cen umownych były w jakikolwiek sposób zaangażowane władze rumuńskie.
- (97) Ministerstwo Gospodarki i Handlu było przy tym aktywnie zaangażowane w proces decyzyjny dotyczący zawarcia Umów oraz w kolejne korekty ceny umownej. W szczególności spółki Termoelectrica i Electrocentrale Deva otrzymały zgodę Ministerstwa Gospodarki i Handlu na podpisanie Umów ze Hidroelectrică, z czego *de facto* wynika, że to państwo rumuńskie miało ostatecznie decydujący wpływ na Hidroelectrică (motywy 19–22). Potwierdza to również fakt, że spółka Hidroelectrică bezpośrednio dążyła do uzyskania zgody rumuńskiego Ministerstwa Gospodarki i Handlu w odniesieniu do korekt ceny (motywy 26–31).
- (98) Ten bezpośredni dowód potwierdza przynoszący straty charakter zakupów spółki Hidroelectrică oraz brak przesłanki ekonomicznej leżącej u podstaw zobowiązania do zakupu całej energii wyprodukowanej w elektrowni spółki Paroseni (motywy 84–85). Umowy wydają się być umotywowane trudną sytuacją finansową dwóch innych państwowych wytwórców energii elektrycznej oraz względami społecznymi dotyczącymi produkcji węgla (motywy 20–21). Ostatecznie trzy państwowe przedsiębiorstwa zajmujące się wytwarzaniem energii elektrycznej, a także państwowe kopalnie węgla, były własnością państwa i były objęte odpowiedzialnością tego państwa, od którego spółki Termoelectrica i Electrocentrale Deva pragnęły uzyskać środki na sfinansowanie ich bieżących działań.
- (99) Powyższe fakty potwierdzają, że wyrażony przez Komisję w decyzji o wszczęciu postępowania wstępny pogląd, że umowy oraz ich wykonanie nie były racjonalnymi i niezależnymi decyzjami handlowymi podejmowanymi przez spółkę Hidroelectrică, lecz wynikały z dominującego wpływu wywieranego przez państwo rumuńskie.
- (100) W związku z tym Komisja stwierdza, że istnieją bezpośrednie dowody wskazujące na to, że zawarcie umów oraz ich wdrożenie można przypisać państwu rumuńskiemu. Ponadto, biorąc pod uwagę, że zawarcie i wdrożenie umów wiąże się z utratą środków spółki Hidroelectrică, która jest przedsiębiorstwem państwowym, Komisja stwierdza, że środki te zostały przyznane w ramach środków publicznych.

6.1.3. *Selektywność*

- (101) Aby można było uznać środek za pomoc państwa, musi on mieć charakter szczególny lub selektywny w tym sensie, że sprzyja tylko niektórym przedsiębiorstwom lub produkcji niektórych towarów.
- (102) Umowy zostały zawarte z dwoma określonymi dostawcami, Termoelectrică i Electrocentrale Deva, przyznając im indywidualnie nienależne korzyści gospodarcze. Żaden inny dostawca energii elektrycznej na rzecz spółki Hidroelectrică nie odniósł korzyści z warunków podobnych do tych zawartych w umowach. Korzyści ekonomiczne wynikające z nadmiernie wysokich cen umownych są w związku z tym selektywne.

6.1.4. *Zakłócenie konkurencji i wpływ na wymianę handlową*

- (103) Gdy pomoc przyznana przez państwo członkowskie wzmacnia pozycję przedsiębiorstwa w stosunku do pozycji innych przedsiębiorstw konkurujących w ramach wewnątrzunijnej wymiany handlowej, należy uznać, że pomoc ma wpływ na te przedsiębiorstwa. W szczególności zakłada się zatem, że do zakłócenia konkurencji w rozumieniu art. 107 ust. 1 Traktatu dochodzi w momencie przyznania przez państwo korzyści finansowej przedsiębiorstwu w sektorze zliberalizowanym, w którym istnieje lub mogłaby istnieć konkurencja⁽⁴⁰⁾.
- (104) Spółki Termoelectrică i Electrocentrale Deva działają na rynku sprzedaży energii elektrycznej, który jest otwarty na konkurencję (motywy 35–38). Jakakolwiek korzyść ekonomiczna przyznana takim przedsiębiorstwom może spowodować, że znajdą się one w korzystniejszej sytuacji od innych konkurentów, którzy nie otrzymują takich cen w warunkach rynkowych. W omawianym przypadku wsparcie miało na celu preferencyjne traktowanie produkcji energii elektrycznej wytwarzanej na bazie węgla, co mogłoby zakłócić konkurencję pomiędzy producentami energii elektrycznej. Ponadto rumuński rynek jest obecnie (i był w momencie wystąpienia faktów) powiązany z eksportem energii elektrycznej do innych państw członkowskich (motyw 17).

⁽⁴⁰⁾ Wyrok w sprawie Alzetta, pkt 141–147; Altmark Trans.

- (105) W świetle powyższego Komisja stwierdza, że umowy mogą zakłócać konkurencję i mogą mieć wpływ na handel pomiędzy państwami członkowskimi w znaczeniu art. 107 ust. 1 Traktatu.

6.1.5. Wniosek dotyczący istnienia pomocy państwa

- (106) Na podstawie argumentów przedstawionych powyżej w motywach 72–105 Komisja stwierdza, że obie Umowy dotyczą udzielenia pomocy państwa w rozumieniu art. 107 ust. 1 TFUE względem spółek Termoelectrica i Electrocentrale Deva. Rumunia nie przestrzegала klauzuli zawieszającej na mocy art. 108 ust. 3 Traktatu. Pomoc państwa jest zatem bezprawna.

6.2. Zgodność pomocy

- (107) Ponieważ wdrożony przez Rumunię środek na rzecz spółek Termoelectrica i Electrocentrale Deva stanowi pomoc państwa w rozumieniu art. 107 ust. 1 Traktatu, jego zgodność musi zostać oceniona w świetle wyłączeń określonych w ust. 2 i 3 tego artykułu.
- (108) W tym przypadku pomoc zapewniła beneficjentom bieżące przychody operacyjne, które nie były specjalnie przeznaczone na jakiegokolwiek szczególnie inwestycje, które mogłyby się przyczynić do usprawnienia produkcji lub dystrybucji energii elektrycznej. Zgodność pomocy operacyjnej tego rodzaju z rynkiem wewnętrznym na podstawie art. 107 ust. 2 lub 3 Traktatu wymaga poddania restrykcyjnej ocenie w restrykcyjnych warunkach. Powtarzająca się i długotrwała pomoc operacyjna udzielana przez okres dwóch lat nie wydaje się być konieczna ani nie przyczynia się do osiągnięcia żadnego wyraźnego celu leżącego we wspólnym interesie Unii. Nie podjęto również decyzji dotyczącej proporcjonalności pomocy. Ponadto w każdym razie, zgodnie z utrwalonym orzecznictwem Trybunału Sprawiedliwości, państwo członkowskie decyduje o przedstawieniu możliwych powodów zgodności i wykazaniu, że spełnione są przesłanki do uznania takiej zgodności ⁽⁴¹⁾.
- (109) Władze rumuńskie nie przedstawiły żadnych możliwych powodów, na podstawie których można by uznać pomoc państwa za zgodną z rynkiem wewnętrznym pomocy państwa, a Komisja nie stwierdziła żadnych możliwych podstaw do uznania zgodności.
- (110) W świetle powyższego Komisja uważa pomoc państwa skierowaną w drodze umów za niezgodną z rynkiem wewnętrznym.

6.3. Odzyskanie środków

- (111) Zgodnie z Traktatem i orzecznictwem Trybunału Komisja jest uprawniona do podjęcia decyzji o tym, że zainteresowane państwo członkowskie musi wycofać lub zmienić formę pomocy w przypadku stwierdzenia niezgodności pomocy państwa z rynkiem wewnętrznym ⁽⁴²⁾. Z utrwalonego orzecznictwa Trybunału Sprawiedliwości wynika również, że obowiązek nałożony na państwo członkowskie na mocy decyzji Komisji służy do zniesienia pomocy niezgodnej z rynkiem wewnętrznym w celu przywrócenia wcześniejszego stanu ⁽⁴³⁾. W tym kontekście Trybunał ustalił, że cel ten uznaje się za osiągnięty, jeżeli beneficjent pomocy przyznanej w sposób niezgodny z prawem dokonał jej zwrotu i utracił korzyść posiadaną względem konkurentów rynkowych, a ponadto została przywrócona sytuacja sprzed wypłaty pomocy ⁽⁴⁴⁾.
- (112) Zgodnie z przytoczonym orzecznictwem art. 14 ust. 1 rozporządzenia Rady (WE) nr 659/1999 ⁽⁴⁵⁾ stanowi, że: „w przypadku gdy podjęte zostały decyzje negatywne w sprawach pomocy przyznanej bezprawnie, Komisja podejmuje decyzję, że zainteresowane państwo członkowskie podejmie wszelkie konieczne środki w celu windykacji pomocy od beneficjenta [...]”.
- (113) W związku z tym, ponieważ przedmiotowej pomocy państwa nie zgłoszono Komisji z naruszeniem art. 108 Traktatu, a zatem uznaje się ją za niezgodną z prawem, oraz biorąc pod uwagę, że pomoc jest również niezgodna z rynkiem wewnętrznym, pomoc ta musi zostać odzyskana w celu przywrócenia sytuacji istniejącej na rynku przed przyznaniem pomocy. Proces odzyskiwania powinien obejmować czas od dnia odniesienia korzyści przez beneficjentów, to jest począwszy od dnia przekazania im pomocy, do dnia zaprzestania dostaw pod koniec 2011 r. ⁽⁴⁶⁾, i kwota, jaką należy odzyskać, powinna być powiększona o kwotę odsetek naliczanych do dnia jej skutecznego odzyskania.

⁽⁴¹⁾ Sprawa C-364/90 Włochy przeciwko Komisji, Rec. 1993, s. I-2097, pkt 20.

⁽⁴²⁾ Zob. sprawa C-70/72 Komisja przeciwko Niemcom, Rec. 1973, s. 813, pkt 13.

⁽⁴³⁾ Zob. sprawy połączone C-278/92, C-279/92 i C-280/92 Hiszpania przeciwko Komisji, Rec. 1994, s. I-4103, pkt 75.

⁽⁴⁴⁾ Zob. sprawa C-75/97 Belgia przeciwko Komisji, Rec. 1999, s. I-3671, pkt 64 i 65.

⁽⁴⁵⁾ Rozporządzenie Rady (WE) nr 659/1999 z dnia 22 marca 1999 r. ustanawiające szczegółowe zasady stosowania art. 93 Traktatu WE (Dz.U. L 83 z 27.3.1999, s. 1).

⁽⁴⁶⁾ Dostawy energii elektrycznej ustały przed rozwiązaniem umów przez nadzorcę sądowego spółki Hidroelectrica pod koniec sierpnia 2012 r.

- (114) Odzyskana kwota stanowiłaby różnicę pomiędzy określoną w motywie 32 roczną średnią ceną, po jakiej Hidroelectrica dokonywała zakupu energii elektrycznej od spółek Termoelectrica i Electrocentrale Deva a najwyższymi cenami stosowanymi na rynku w każdym roku w odniesieniu do łącznych ilości przez nie dostarczanych. Różnicę wskazano w motywie 89. W oparciu o różnice cen mające zastosowanie przez roczny okres od dnia 1 stycznia 2010 r. i 1 stycznia 2011 r., do celów uproszczenia, otrzymane kwoty wymagające odzyskania wynoszą 3 656 675 RON w odniesieniu do spółki Electrocentrale Deva i 22 619 821 w odniesieniu do spółki Termoelectrica. Ewentualnie władze rumuńskie mogą oszacować kwoty w oparciu o śródroczne (np. miesięczne, dwumiesięczne) faktyczne ceny stosowane wobec spółki Hidroelectrica.
- (115) Bez względu na to, którą ze wspomnianych dwóch metod obliczeniowych użyto, kwoty te należy powiększyć o odsetki w oparciu o harmonogram rzeczywistych miesięcznych dostaw energii elektrycznej spółce Hidroelectrica w latach 2009–2011, z uwzględnieniem różnicy cen rynkowych, o której mowa w motywie 89.
- (116) Ponadto, ze względu na okoliczności tej sprawy, należy zbadać, czy obowiązek zwrotu pomocy wymaga rozszerzenia o co najmniej jeden podmiot prawny inny niż spółki Termoelectrica i Electrocentrale Deva lub zwrócenia się do tego podmiotu o spełnienie tego obowiązku w drodze sukcesji prawnej lub ciągłości gospodarczej z przedsiębiorstwem innym niż Termoelectrica i Electrocentrale Deva, z którym występowałyby ciągłość gospodarcza, jeżeli spółki te nie byłyby w stanie spełnić obowiązku zwrotu pomocy. W tym względzie orzecznictwo sądów UE określiło szereg kryteriów, które Komisja może rozważyć, w połączeniu lub oddzielnie, w celu ustalenia ciągłości gospodarczej pomiędzy dwoma różnymi przedsiębiorstwami ⁽⁴⁷⁾.

6.3.1. Termoelectrica – ciągłość gospodarcza z CEH

- (117) Jak opisano w motywie 52, Termoelectrica jest spółką w stanie likwidacji. Zgodnie z utrwalonym orzecznictwem fakt, że spółka jest niewypłacalna i nie może zwrócić pomocy nie stanowi powodu do zwolnienia jej ze zwrotu pomocy. W takich przypadkach powrót do poprzedniej sytuacji i eliminację zakłócenia konkurencji można zasadniczo osiągnąć poprzez rejestrację zobowiązania związanego ze spłatą pomocy w harmonogramie zobowiązań ⁽⁴⁸⁾. Jeżeli władze państwowe nie są w stanie odzyskać pełnej kwoty pomocy, rejestracja zobowiązania może spełnić obowiązek zwrotu pomocy wyłącznie, jeżeli postępowanie w związku z niewypłacalnością skutkuje definitywnym zakończeniem działalności przedsiębiorstwa ⁽⁴⁹⁾. Jeżeli jednak przedsiębiorstwo, które otrzymało pomoc niezgodną z prawem, jest niewypłacalne i utworzono spółkę w celu kontynuacji pewnych rodzajów działalności przedsiębiorstwa niewypłacalnego, kontynuacja tych działań, w przypadku gdy dana pomoc nie zostanie odzyskana w całości, może przedłużać zakłócenie konkurencji spowodowane przez przewagę konkurencyjną, jaką ta spółka miała na rynku w porównaniu z jej konkurentami. W związku z powyższym, jeżeli taka nowo utworzona spółka utrzyma tę przewagę, można od niej wymagać spłaty danej pomocy ⁽⁵⁰⁾. Miałoby to miejsce na przykład w przypadku, gdyby przed likwidacją beneficjenta pomocy aktywa, które odniosły korzyść z pomocy, zostały przekazane, na zasadzie kontynuowania działalności, spółce-córcie utworzonej w celu kontynuacji działalności beneficjenta (następstwo gospodarcze). Ponadto, jeżeli przedsiębiorstwo będące beneficjentem połączy się z innym przedsiębiorstwem, przekazując wszystkie prawa i zobowiązania podmiotowi utworzonemu w wyniku połączenia, zobowiązanie do spłaty pomocy również zostaje przekazane temu podmiotowi (sukcesja prawna).
- (118) W analizowanym przypadku, przy braku odzyskania pełnej kwoty pomocy, która przyniosła korzyści działalności spółki Termoelectrica, konieczne jest zbadanie, czy pomiędzy Termoelectricą a innymi spółkami wystąpiłaby ciągłość gospodarcza lub ciągłość prawna.
- (119) Jak określono w motywach 48–51, w odniesieniu do ciągłości gospodarczej, we wrześniu 2011 r. Termoelectrica utworzyła spółkę zależną, Electrocentrale Paroseni, której przekazała (w ramach tej samej grupy będącej własnością państwa) elektrownię faktycznie dostarczającą zakupione ilości energii elektrycznej w ramach Umowy ze Termoelectricą (motywy 48–65), łącznie ze wszystkimi prawami i obowiązkami Termoelectрики wynikającymi z tej Umowy, i kontynuowała sprzedaż energii elektrycznej Hidroelectrice w ramach tej Umowy do października 2011 r. (gdy została połączona z CEH). W związku z tym spółka Electrocentrale Paroseni przejęła rodzaje działalności czerpiące korzyści z pomocy od swojej spółki dominującej Termoelectrica i kontynuowała je. Spółkę tę należy zatem uznać za następcę gospodarczego spółki Termoelectrica.

⁽⁴⁷⁾ T-123/09 Ryanair przeciwko Komisji, EU:T2012:164, pkt 155–156, T-415/05, T416/05 i T-423/05, Grecja, Olimpiakes Aerogrammes AE i Olimpiaki Aeroporia AE przeciwko Komisji, EU:T:2010:386, pkt 135 i C-287/12 P, Ryanair Ltd przeciwko Komisji, EU:C2013:395, pkt 101–107.

⁽⁴⁸⁾ Sprawa 277/00 SMI Rec. 2004, s. I-4355, pkt 85; sprawa 52/84 Komisja przeciwko Belgii, Rec. 1986, s. 89, pkt 14; sprawa C-142/87 Tubemeuse, Rec. 1990, s. I-959, pkt 60–62.

⁽⁴⁹⁾ Sprawa C-610/10 Komisja przeciwko Hiszpanii („Magefesa”), EU:C:2012:781, pkt 104 oraz przytoczone orzecznictwo.

⁽⁵⁰⁾ Sprawa C-610/10 Komisja przeciwko Hiszpanii („Magefesa”), pkt 106.

- (120) W listopadzie 2012 r. spółkę Electrocentrale Paroseni połączono następnie ze spółką Electrocentrale Deva i Electrocentrale Paroseni w nowo utworzoną spółkę CEH. W wyniku tego połączenia spółka CEH przejęła wszystkie prawa i obowiązki spółki Electrocentrale Paroseni, która zniknęła jako odrębny podmiot prawny. Z powyższego wynika, że występuje ciągłość prawna pomiędzy spółką Electrocentrale Paroseni, która przejęła rodzaje działalności odnoszące korzyści z pomocy, oraz spółką CEH, w którą spółka ta została połączona w dniu 1 listopada 2012 r. i która przejęła wszystkie jej prawa i obowiązki.
- (121) Obowiązkiem zwrotu pomocy przyznanej na rzecz spółki Termoelectrica należy zatem objąć spółkę CEH.

6.3.2. *Electrocentrale Deva – ciągłość gospodarcza z CEH*

- (122) Jak opisano w motywie 51, spółka Electrocentrale Deva, która odniosła pełne korzyści z pomocy jako niezależny podmiot prawny, pomimo tego, że jest kontrolowana przez Termoelectricę, nie istnieje już jako niezależny podmiot. Występuje jednak ciągłość prawna pomiędzy spółką Electrocentrale Deva jako podmiotem prawnym, który odniósł korzyść z pomocy, oraz spółką CEH, z którą spółka ta została połączona w dniu 1 listopada 2012 r. i która przejęła wszystkie jej prawa i obowiązki.
- (123) Ponadto szereg elementów wskazuje na istnienie ciągłości gospodarczej pomiędzy spółką Electrocentrale Deva a spółką CEH, na przykład: (i) w odpowiedzi na połączenie spółek Electrocentrale Deva i Electrocentrale Paroseni począwszy od sierpnia 2012 r. nowo utworzona spółka CEH przejęła obie spółki razem z ich aktywami operacyjnymi oraz pracownikami; (ii) podobnie jak spółki Electrocentrale Deva, w 2012 r. główną działalnością gospodarczą nowo utworzonej spółki CEH było wytwarzanie energii elektrycznej; (iii) obie spółki są spółkami należącymi w pełni do państwa: jak przedstawiono w motywie 50, w dniu dostarczenia energii elektrycznej w ramach wygasłych umów Termoelectrica, przedsiębiorstwo w pełni należące do państwa, posiadało z kolei 100 % spółek Electrocentrale Deva i Electrocentrale Paroseni; (iv) nowo utworzona spółka CEH również w 100 % należy do państwa.
- (124) W związku z powyższym ustanowiono ciągłość gospodarczą i ekonomiczną pomiędzy – z jednej strony – spółką Electrocentrale Deva, Termoelectricą, za pośrednictwem Electrocentrale Paroseni oraz – z drugiej strony – spółką CEH. W tym względzie opierająca się na niezależnej wycenie przenoszenia akcji zamiana długu na kapitał własny, która poprzedziła połączenie spółek Electrocentrale Deva i Electrocentrale Paroseni ze spółką CEH (motyw 50), nie zakłóciła ciągłości pomiędzy trzema danymi przedsiębiorstwami. Zbycie udziałów nie wpływa na tożsamość beneficjenta (beneficjentów) pomocy ani na pochodzące z pomocy i przekazane korzyści bez względu na tożsamość akcjonariusza, którym, ponadto, w tym przypadku przed 2011 r. i po połączeniu ze spółką CEH było ostatecznie państwo rumuńskie. Wynika z tego, że obowiązek zwrotu pomocy w stosunku do spółek Electrocentrale Deva i Termoelectrica należy rozszerzyć na spółkę CEH.

6.3.3. *Wniosek dotyczący odzyskania pomocy*

- (125) Podlegająca odzyskaniu kwota pomocy (bez odsetek) powinna zasadniczo wynosić 3 656 675 RON w odniesieniu do Electrocentrale Deva i 22 619 821 RON w odniesieniu do Termoelectrici. W świetle ustanowionej pomiędzy spółkami Electrocentrale Deva, Termoelectrica i CEH ciągłości prawnej i gospodarczej, obowiązek odzyskania pomocy od obu beneficjentów należy rozszerzyć na spółkę CEH.

7. **WNIOSEK**

- (126) Umowy zawarte przez Hidroelectricę ze spółkami Termoelectrica i Electrocentrale Deva w latach 2010 i 2011 zawierały preferencyjne taryfy opłat za energię elektryczną na rzecz spółek Termoelectrica i Electrocentrale Deva. Stanowiły one pomoc państwa w rozumieniu art. 107 ust. 1 Traktatu. Rumunia wdrożyła przedmiotową pomoc w sposób niezgodny z prawem, naruszając postanowienia art. 108 ust. 3 Traktatu. Pomoc ta jest niezgodna z rynkiem wewnętrznym,

PRZYJMUJE NINIEJSZĄ DECYZJĘ:

Artykuł 1

Pomoc państwa w wysokości 3 656 675 RON na rzecz spółki Electrocentrale Deva i w wysokości 22 619 821 RON na rzecz spółki Termoelectrica, która została w sposób niezgodny z prawem i z naruszeniem art. 108 ust. 3 Traktatu przyznana przez Rumunię w formie preferencyjnych taryf opłat za energię elektryczną na rzecz tych spółek, jest niezgodna z rynkiem wewnętrznym.

Artykuł 2

Rumunia odzyskuje od beneficjentów pomoc niezgodną z rynkiem wewnętrznym, o której mowa w art. 1. Obowiązek odzyskania pomocy zostaje rozszerzony na spółkę CE Hunedoara.

Do kwot podlegających zwrotowi dolicza się odsetki za cały okres poczynwszy od dnia, w którym pomoc została przekazana do dyspozycji beneficjentów, do dnia jej faktycznego odzyskania.

Odsetki nalicza się narastająco zgodnie z przepisami rozdziału V rozporządzenia Komisji (WE) nr 794/2004 ⁽⁵¹⁾.

Artykuł 3

Odzyskanie pomocy, o której mowa w art.1, odbywa się w sposób bezzwłoczny i skuteczny.

Rumunia zapewnia wykonanie niniejszej decyzji w terminie czterech miesięcy od daty jej notyfikacji.

Artykuł 4

W terminie dwóch miesięcy od daty notyfikacji niniejszej decyzji Rumunia przekazuje następujące informacje:

- łączną kwotę (kwota główna i odsetki od zwracanej pomocy) do odzyskania od każdego beneficjenta,
- szczegółowy opis środków już podjętych oraz środków planowanych w celu wykonania niniejszej decyzji, w tym dowód zarejestrowania nakazu odzyskania środków w odpowiedniej kolejności w procesie likwidacji spółki Termoelectrica,
- jeżeli spółka Termoelectrica nie może spełnić nakazu odzyskania środków, nakaz rozwiązania spółki wystosowany w odniesieniu do spółki Termoelectrica oraz dowód na to, że spółka Termoelectrica z pewnością opuszcza rynek,
- dokumenty potwierdzające, że beneficjentom nakazano zwrot pomocy.

Do momentu całkowitego odzyskania pomocy, o której mowa w art. 1, Rumunia na bieżąco informuje Komisję o kolejnych środkach podejmowanych na szczeblu krajowym w celu wykonania niniejszej decyzji. Na wniosek Komisji Rumunia bezzwłocznie przedstawia informacje o środkach już podjętych oraz środkach planowanych w celu wykonania niniejszej decyzji. Rumunia dostarcza również szczegółowe informacje o kwocie pomocy oraz odsetkach już odzyskanych od beneficjenta.

Artykuł 5

Niniejsza decyzja skierowana jest do Rumunii.

Sporządzono w Brukseli dnia 20 kwietnia 2015 r.

W imieniu Komisji
Margrethe VESTAGER
Członek Komisji

⁽⁵¹⁾ Rozporządzenie Komisji (WE) nr 794/2004 z dnia 21 kwietnia 2004 r. w sprawie wykonania rozporządzenia Rady (WE) nr 659/1999 ustanawiającego szczegółowe zasady stosowania art. 93 Traktatu WE (Dz.U. L 140 z 30.4.2004, s. 1), z późniejszymi zmianami.

ZAŁĄCZNIK

OCENA KORZYŚCI GOSPODARCZEJ – ANALIZA EKONOMETRYCZNA

Uzasadnienie i opis analizy ekonometrycznej

Analiza ekonometryczna prowadzona przez Komisję ma na celu określenie cen odniesienia dla umów będących przedmiotem postępowania, będących wynikiem analizy regresji przeprowadzonej na umowach ze zbioru danych, które nie są przedmiotem postępowania, przy wykorzystaniu elementów tych umów. W pierwszej kolejności analiza regresji umożliwia określenie ceny odniesienia jako funkcji parametrów umów ze zbioru danych („prognozowanie w ramach próby”). Następnie wyniki analizy regresji są wykorzystywane do przewidywania ceny odniesienia dla umów będących przedmiotem postępowania, przy uwzględnieniu ich parametrów („prognozowanie poza próbą”). W ramach analizy regresji różnice cen pomiędzy umowami ze zbioru danych wyjaśnia się przy użyciu następujących parametrów: zakupiona ilość oraz roczne zmienne fikcyjne ⁽¹⁾.

Analiza ekonometryczna opiera się na założeniu, że istnieje szereg czynników sterujących cenami, np. ilości. Błędem byłoby porównywanie cen poszczególnych umów bez uwzględniania tych czynników. Uzasadnienie takiego ilościowego działania jest w związku z tym takie, że po tym jak niektóre czynniki zewnętrzne zostaną uwzględnione, ceny umów staną się bardziej porównywalne. W przypadku braku normalizacji tylko doskonale identyczne umowy mogłyby być kompleksowo porównywane.

Takie badanie empiryczne nie ma na celu oszacowania związku przyczynowo-skutkowego między cenami a niektórymi czynnikami zewnętrznymi. Przykładowo szacowanie związku przyczynowo-skutkowego między niektórymi czynnikami a cenami wymagałoby zajęcia się kwestią endogeniczności, tj. ryzyka, że zmienna przyczynowa (np. ilość) jest sama uwarunkowana zmienną objaśnianą (np. ceną), ze względu na nieprawidłowość polegającą na pominięciu zmiennej lub równoczesności. Celem takiego działania ilościowego jest „normalizacja” cen pomiędzy różnymi umowami, aby stały się one bardziej porównywalne. Normalizacja jest konieczna w przypadku braku całkowicie identycznych parametrów umów i dostaw.

Analiza regresji oddaje główne cechy przedmiotowych umów dwustronnych:

- w tym zmienna ilości w ramach regresji oddaje fakt, że ceny są na ogół niższe wtedy, gdy kupowane ilości są większe ⁽²⁾,
- w tym roczne zmienne fikcyjne oddają wymiar czasowy oraz ewentualne zmiany warunków rynkowych w poszczególnych latach.

Co się tyczy pierwszego etapu analizy empirycznej wyniki analizy regresji umów ze zbioru danych są podane w tabeli 1 poniżej.

Co się tyczy drugiego etapu analizy empirycznej Komisja określiła wartość odniesienia dla każdego roku, a następnie przetestowała stan umów względem tego wskaźnika w celu stwierdzenia, czy ceny stosowane przez Hydroelectricę są niższe czy wyższe od wzorcowej ceny odniesienia. Poniżej szczegółowo opisano sposób określenia wartości odniesienia.

Po pierwsze, w odniesieniu do każdej umowy będącej przedmiotem postępowania, oblicza się czy i jak dalece cena rzeczywista w każdym roku różni się od odpowiadającej jej ceny odniesienia, obliczanej przy użyciu regresji i parametrów umowy;

Następnie typowana jest umowa, która najbardziej różni się na plus (umowa MUD – *most-upward-diverging contract*) ⁽³⁾; tj. umowa ze zbioru danych, której zaobserwowana cena jest najwyższa w porównaniu z jej ceną odniesienia (w ujęciu bezwzględny). Wybór umowy MUD, która zapewnia szereg różnic względem centralnej szacowanej ceny odniesienia, przy zachowaniu cech konserwatywnych, jest uzasadniony; po pierwsze model ekonometryczny nie wyjaśnia w 100 % zaobserwowanej ceny w zbiorze danych, a jednostkowa wartość szacunkowa ceny odniesienia podawana jest z zachowaniem przedziału ufności i marginesem błędu powyżej i poniżej wartości szacunkowej; po drugie odchylenia cen względem jednostkowej możliwej ceny występują na rzeczywistym rynku; umowa MUD, która powiązana jest z umowami opartymi na warunkach rynkowych (zob. motywy 42–45) zapewnia wymierne informacje o możliwym zakresie takich odchyleń i oferuje oparty na warunkach rynkowych przedział wartości wokół obliczonej ceny odniesienia;

⁽¹⁾ Zmienne dotyczące okresu obowiązywania umowy i profilu nabywcy off-take zdefiniowane w zbiorze danych nie zostają uwzględnione, ponieważ nie są istotne ze statystycznego punktu widzenia.

⁽²⁾ W ramach wstępnego przetwarzania danych odrzucono trzy zbiory danych rocznych dotyczących umów odpowiadających transakcjom sprzedaży wewnątrz grupy ALRO w latach 2009–2011, ponieważ prawdopodobnie odzwierciedlają one warunki rynkowe odmienne od tych istniejących w ramach negocjacji umów dwustronnych między dostawcą a niezależnym nabywcą, na których skupiono się w niniejszym przypadku.

⁽³⁾ Regresji dokonuje się w odniesieniu do danych ze 137 indywidualnych umów z lat 2009–2011.

Po trzecie, różnica ceny względem umowy MUD wykorzystywana jest do odróżnienia umów, w przypadku których zaobserwowana cena przewyższa cenę odniesienia od umów, w przypadku których cena sytuuje się poniżej ceny odniesienia:

- jeżeli zaobserwowana cena umowy przewyższa odpowiadającą jej cenę odniesienia, oraz jeżeli różnica cen w przypadku tej umowy jest wyższa niż różnica cen umowy MUD ⁽¹⁾, to umowa ta na pierwszy rzut oka zostanie uznana za niezgodną z zasadami rynkowymi,
- w przeciwnym razie umowę należy uznać za zgodną z zasadami rynkowymi.

W poniższej tabeli przedstawiono szczegółowe wyniki analizy regresji elementów ze zbioru danych. Regresja wyjaśnia 36 % różnic danych. Szacunkowe współczynniki przedstawione w poniższej tabeli są wykorzystywane na drugim etapie w celu przewidzenia „cen odniesienia” dla umów będących przedmiotem postępowania (prognozowanie poza próbą), przy założeniu, że są to również umowy sprzedaży detalicznej, jak umowy w zbiorze danych.

Wyniki analizy ekonometrycznej

Tabela 1

Analiza regresji

Source	SS	df	MS	Number of obs =	137
Model	4218,7868	5	8436,95736	F(5,131)	= 14,73
Residual	75057,7748	131	572,960113	Prob > F	= 0,0000
Total	117242,562	136	862,077659	R-squared	= 0,3598
				Adj R-squared	= 0,3354
				Root MSE	= 23,937

Average price RON ~ h	Coef.	Std. Err.	t	P > t	[95 % Conf. Interval]	
Annual quantity GWh year	-,0114518	,0078662	- 1,46	0,148	-,027013	,0041094
2008	26,39286	6,212094	4,25	0,000	14,10385	38,68186
2009	44,00499	6,668892	6,60	0,000	30,81234	57,19765
2010	32,16928	6,525077	4,93	0,000	19,26112	45,07744
2011	49,21547	6,458884	7,62	0,000	36,43826	61,99268
_cons	153,9978	5,159037	29,85	0,000	143,792	164,2036

W poniższych tabelach przedstawiono wyniki analizy empirycznej, w której wykorzystano analizę regresji szczegółowo przedstawioną w tabeli 1, gdzie, dla każdego roku, umowa MUD wybierana jest na podstawie różnicy w poziomach cen (w RON/MWh) pomiędzy szacowaną ceną każdej z umów a ich ceną zaobserwowaną. W tabelach 2 i 3 poniżej przedstawiono różnice między umowną ceną zakupu Hidroelektryki w poszczególnych latach (tj.: 2009-2011) w stosunku do objętego symulacją wskaźnika cen dla dwóch przedsiębiorstw objętych postępowaniem.

W 2009 r. szacowana różnica w cenie dla umowy MUD, tj. umowy w zbiorze danych, w przypadku której różnica pomiędzy ceną zaobserwowaną a odpowiadającą jej ceną szacunkową jest najwyższa, wynosiła 69,73 RON/MWh. W przypadku żadnej z dwóch umów między Hidroelektryką a Termoelektryką i Electrocentrale Deva cena zaobserwowana nie była wyższa od ich ceny szacunkowej, przy różnicy cenowej przekraczającej 69,73 RON/MWh (zob. tabela 2).

⁽¹⁾ Pierwotna umowa MUD na rok 2011 odpowiada sprzedaży wewnątrz grupy OMV Petrom. Ponieważ tego rodzaju sprzedaż wewnątrz grupy, jak sprzedaż ALRO (zob. przypis 2), prawdopodobnie odzwierciedla warunki rynkowe odmienne od tych istniejących w ramach negocjacji umów dwustronnych między dostawcą a niezależnym nabywcą, na których skupiono się w niniejszym przypadku, używa się następującej umowy MUD.

W 2010 r. szacunkowa różnica cenowa umowy MUD wyniosła 45,36 RON/MWh. W przypadku obu umów między Hidroelektryką a Termoelektryką i Electrocentrale Deva cena zaobserwowana była wyższa niż ich cena szacowana przy różnicy cenowej przekraczającej 45,36 RON/MWh, tj. różnica w wysokości 53,05 RON/MWh w przypadku umowy z Termoelektryką oraz 51,37 RON/MWh w przypadku umowy z Electrocentrale Deva (zob. tabela 2).

W 2011 r. szacunkowa różnica cenowa umowy MUD wyniosła 30,12 RON/MWh. W przypadku obu umów między Hidroelektryką a Termoelektryką oraz odpowiednio między Hidroelektryką a Electrocentrale Deva cena zaobserwowana była wyższa niż ich cena szacowana przy różnicy cenowej przekraczającej 30,12 RON/MWh, tj. różnica w wysokości 38,62 RON/MWh w przypadku umowy z Termoelektryką oraz 32,64 RON/MWh w przypadku umowy z Electrocentrale Deva (zob. tabela 2).

Tabela 2

Analiza umów w okresie odniesienia 2009–2011

(w RON/MWh)

TERMOELECTRICA	2009	2010	2011
Cena zaobserwowana (CZ)	227,40	230,00	234,40
Cena przewidywana (CP)	187,69	176,95	195,78
Różnica (CZ-CP)	39,71	53,05	38,62
MUD	69,73	45,36	30,12
Różnica Cena zaobserwowana – Cena przewidywana + MUD	< MUD	7,69	8,50
ELECTROCENTRALE DEVA	2009	2010	2011
Cena zaobserwowana (CZ)	230,20	234,00	234,00
Cena przewidywana (CP)	192,28	182,63	201,54
Różnica (CZ-CP)	37,92	51,37	32,46
MUD	69,73	45,36	30,12
Różnica Cena zaobserwowana – Cena przewidywana + MUD	< MUD	6,01	2,34

Powyższe wyniki wskazują, że ceny płacone przez Hidroelektrykę zarówno Termoelectrice, jak i Electrocentrale Deva w 2010 i 2011 r. przekroczyły racjonalny punkt odniesienia określony przez umowy ze zbioru danych. Jednakże porównanie przeprowadzane jest pomiędzy umowami sprzedaży detalicznej (wszystkie umowy w zbiorze danych) a umowami sprzedaży hurtowej między Hidroelektryką a Electrocentrale Deva and Termoelektryką. Innymi słowy, objęte symulacją ceny odniesienia obejmują koszty sprzedaży detalicznej, których te dwie umowy nie uwzględniały, w związku z czym objęte symulacją ceny odniesienia są wyższe niż odpowiadające im ceny hurtowe. Aby oddać tę różnicę, konieczne jest zatem odjęcie marży detalicznej w wysokości 5 % od wartości bezwzględnej MUD⁽¹⁾. Wyniki przedstawiono w poniższej tabeli; potwierdzają one ceny przekraczające rynkowy poziom odniesienia w 2010 i 2011 r. dla dwóch dostawców:

Tabela 3

Analiza umów w okresie odniesienia 2009–2011 przy zastosowaniu 5-procentowej obniżki marży detalicznej

(w RON/MWh)

TERMOELECTRICA	2009	2010	2011
Cena zaobserwowana (CZ)	227,40	230,00	234,40
Cena przewidywana (CP)	187,69	176,95	195,78

(¹) Na podstawie średniej wartości marży przedsiębiorcy w Rumunii, raport KPMG dla holdingów energetycznych, maj 2014 r., dodatek 3, s. 53,

(w RON/MWh)			
TERMOELECTRICA	2009	2010	2011
Różnica (CZ-CP)	39,71	53,05	38,62
MUD	69,73	45,36	30,12
Różnica Cena zaobserwowana – ((Cena przewidywana + MUD) – 5 %)	< MUD	18,81	19,80
ELECTROCENTRALE DEVA	2009	2010	2011
Cena zaobserwowana (CZ)	230,20	234,00	234,00
Cena przewidywana (CP)	192,28	182,63	201,54
Różnica (CZ-CP)	37,92	51,37	32,46
MUD	69,73	45,36	30,12
Różnica Cena zaobserwowana – ((Cena przewidywana + MUD) – 5 %)	< MUD	17,41	13,92

Podsumowując, analiza ekonometryczna wskazuje, że ceny umowne w przypadku Termoelectriki i Electrocentrale Deva przewyższają ceny rynkowe. Jednakże ze względu na szeroki przedział niepewności, którego przedmiotowy model nie oddaje, wynik analizy ekonometrycznej należy uzupełnić o dodatkowe informacje gospodarcze dotyczące zgodności z zasadami rynkowymi postępowania Hidroelectriki i innych parametrów umów.